

xercavins

revista independent de Verdú • any IX • abril de 2009 • núm. 37

**El castell
comença
a brillar**

Entrevista a
Àngels Cusculola

”la Caixa”

X	Sumari
V	
EDITORIAL	3
NOTÍCIES	4
EL LECTOR ESCRIU	9
OPINIÓ	10
ENTREVISTA	12
HISTÒRIA	15
REPORTATGE	20
MEDI AMBIENT	22
AJUNTAMENT	24
CREACIÓ	25
SOCIETAT	26
MÚSICA	30
ART	32
ARQUEOLOGIA	33
SALUT	34
DES DE CAL JAN	35
TURISME	36
ENTRETENIMENTS	36
EL RACÓ DEL TEMPS	37
DE FA ALGUN TEMPS.....	38

Número 37 · Abril de 2009 · Preu 4€

EDICIÓ:

Associació Cultural Xercavins
Plaça de la Verdura, s/n - 25340 Verdú
revistaxercavins@yahoo.es

PRESIDENT: Ramon Cardona

DIRECTOR: Ricard Gilibert

CONSELL DE REDACCIÓ: Josep M. Castelló,
Àngels Escolà, Joan Fornsubirà, Guiu Sanfeliu

PORTADA: Ricard Gilibert

PUBLICITAT: Xercavins

ARXIU FOTOGRAFIA: Xavier Ramell i Ricard Gilibert

CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA: Montse Minguell

MUNTATGE I IMPRESSIÓ:

SALADRIGUES SL - Tel. 973 32 23 53
Ctra. de Preixana, s/n - 25250 Bellpuig

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCS
Fundació Pública de la Diputació de Lleida

AJUNTAMENT DE VERDÚ

Els continguts dels escrits que publiquem no són forçosament compartits per l'Associació Cultural Xercavins i només reflecteixen el parer de qui els signa.

Dipòsit legal: L-138-2000

Orgull verduní

Verdú augura uns bons horitzons i nosaltres, ciutadans d'aquesta bella vila, hem d'estar-ne orgullosos i cofois.

Els nostres camps, acostumats a veure l'estrall de la sequera i vestir-se d'un ocre cremat que feia témer al pagès l'equilibri dels seus estalvis, avui veuen com s'obre una artèria pel mig dels seus conreus que portarà l'aigua de l'esperança al nostre terme: el canal Segarra-Garrigues.

Sí, és veritat que aquesta obra costarà diners, transformació i sacrifici -potser en millors circumstàncies de les que varen haver de suportar els pagesos del Canal d'Urgell-, però l'aigua és garantia de riquesa, l'aigua és l'element principal de salut, l'aigua és progrés no tan sols per al camp, sinó també per a les indústries que es creen al seu entorn.

Els elements que configuren aquesta obra ens fan entendre la magnitud de la mateixa: superfícies en dotació de transformació: 47.110ha., superfícies de regadiu en dotació de suport: 23.040ha., superfície total de regadiu: 70.150ha. La col·lectivitat que constitueix aquest regadiu és de 17.000 persones, amb un pressupost total entre la xarxa de regadiu i la concentració parcel·lària de 1.069 milions de euros. Verdú en gaudirà d'una part molt important al seu terme municipal.

Una altra perspectiva destacable, pel que fa a la part cultural i de patrimoni per la nostra vila, és la restauració del Castell. Aquest baluard d'un gòtic majestuós ple d'història i d'infinitat de vivències culturals, econòmiques i socials, a poc a poc torna a lluir, amb més esplendor és possible, la seva estructura noble. Les seves estances ofereixen infinites possibilitats per atreure el turisme, les arts i els elements que configuren el nostre patrimoni cultural i artístic.

Aquestes dues importants infraestructures que hem anomenat fan preveure un Verdú esperançador, atractiu i una influència econòmica i de progrés per als verdunins.

L'editorial d'aquest Xercavins vol ser un crit de joia per a la nostra vila, un cant a l'esperança i un agraïment a totes les persones que ho fan possible.

Fe d'errates:

A la pàgina 25 de Xercavins 36 l'article La història va assenyalar el camí d'avui de Mario Cuixart i Vilamajó falta per acabar l'article original amb: D'aquests 30 anys.

Col·laboradors i col·laboradores

- L'admissió d'articles per al proper número de XERCAVINS (núm. 38) es tancarà el dia 5 de juliol. Passada aquesta data els articles rebuts quedaran per al número següent.
- Només s'admetran originals picats en tractament de textos a l'ordinador (Word o similar), amb una extensió màxima de 450 paraules.
- És convenient que tots els articles vagin acompanyats d'una fotografia (lliurada fora de l'arxiu de text) i amb una introducció/resum de tres línies.

Publicitat

- La continuïtat de Xercavins depèn en bona mesura de les col·laboracions publicitàries. Si voleu anunciar-vos-hi, truqueu al telèfon 649 38 99 00.

Per a contactar amb la revista o enviar-nos originals utilitzeu el correu electrònic:

revistaxercavins@yahoo.es

Verdú al punt

Josep M. Castelló

El Vent fa estralls a Verdú

Segons ens diuen els més grans, Verdú no havia viscut un vendaval tan dur com el que vàrem suportar el dissabte dia 24 de gener. Fins a cent vint quilòmetres hora, calculen els observadors, va fuetejar el vent al nostre terme i a la nostra vila, provocant l'arrencada d'arbres i destrosses urbanes i moltes hores sens l'energia elèctrica, cosa que suposa situacions ben delicades. L'única satisfacció fou la de no haver de lamentar danys personals.

Festival Intercultural "Terralada"

L'Associació Cultural Xercavins havia preparat amb molta il·lusió, treball i esforç el VIè Festival Intercultural Terralada per la nit del dia 24 de gener amb motiu de la Festa Major d'Hivern. La manca d'electricitat, com a conseqüència del fort temporal, la impossibilitat dels desplaçaments de persones i grups que havien d'actuar van obligar els

organitzadors a suspendre l'acte amb la finalitat de celebrar-lo un altre dia d'aquest any.

Festa Major en honor de Sant Flavià i el Sant Crist

El temporal de vent també va afectar la festivitat de Sant Flavià en no poder-ne celebrar el solemne ofici religiós per manca de llum i fou posposada aquesta celebració pel dimecres dia 28 de gener a la vesprada. El dia 25 sí que es va celebrar amb tota solemnitat la festa del Sant Crist amb el cant de la Missa per part del cor d'homes de la parròquia dirigits per en Josep M. Salisi i a l'orgue la Cristina Marimón. Les homilies de la Missa i Rosari foren a càrrec del Prior dels PP. Carmelites de Tàrrrega Rnd. Joan M. Vilà. El Sant Rosari i el Trasllat del Sant Crist foren molt participats. Els actes lúdics, futbol

i el ball de festa Major a càrrec de l'orquestra "Gerunda" foren ben concorreguts.

Festa de Santa Àgata

El dijous dia 5 de febrer, i complint amb la sana tradició, l' Associació "Dones Argila" de la nostra vila varen festejar la Patrona com cal. El més important és la trobada animada que d'aquesta festa se'n desprèn. Aixó sí, no va faltar-hi un bon sopar.

Organitzat per l'Associació de Dones de la Comarca de l'Urgell i Consell Comarcal de l'Urgell, el dia 13 de febrer varen fer un "Taller d'Humor Terapèutic" a càrrec del Sr. Jordi Baiget i Piqué de Pallassos sense Fronteres. L'activitat resultà molt divertida i profitosa.

La Fundació Tekhnikós clausura el cycle dedicat a la Història de la Música

El divendres dia 6 de febrer la Fundació Tekhnikós va clausurar el tercer cycle que va dedicar a "Claus d'Història de la Música" a càrrec del prestigiós músic i arquitecte Carles Calderón i Urreiztieta. El curset fou molt participatiu, entenedor i, d'una

manera especial, agradable, sobretot per la forma com fou conduït pel professor Carles i l'atenció delicada de les persones de la Fundació. Ens queda un record agradable a tots quants vàrem tenir la sort de participar-hi.

Parròquia

El diumenge dia 8 de febrer el sr. Bisbe de Solsona, mossèn Jaume Traserra, va voler fer una visita trobada amb la comunitat Parroquial de Verdú, celebrant l'Eucaristia i compartint una estona amb els verdunins. Parlant de visitants il·lustres, volem fer esment de la visita d'acció de gràcies que varen celebrar el P. Jordi Roca s.j. i el P. Carles Portabella s.j. el diumenge dia 8 de març. Dos jesuïtes que Verdú porta al cor per la seva estima a Sant Pere Claver i la seva influència per millorar

el Santuari, creació del Patronat i Associació d'Amics de Sant Pere Claver, a part de tot el seu treball en el quart Centenari del naixement del Fill Predilecte de Verdú.

Fons Estatal d'inversió local

Aprofitant els recursos que el Fons Estatal d'inversió local, l'Estat ha posat a disposició dels ens locals, l'Ajuntament de la nostra vila proposa instal·lar una ascensor a la Casa la Vila a fi de facilitar l'accés per les persones que ho necessiten amb un pressupost d'inversió de 57.514,76€ i un projecte d'adequació i millorament de les piscines municipals per un import de 121.951,24€.

En Ramon Solsona i Bellart ens ha deixat

El diumenge dia 15 de febrer, Verdú es vestia de dol per la mort d'en Ramon Solsona i Bellart. Un "Homenot" com en Josep Pla anomenava les persones que coneixia i pels quals sentia admiració; persones que, com en Ramon, han deixat petjada, han fet història amb bonhomia, passió, seny i fermesa. L'art musical el va fer mestre, educador, director i amic

d'amics. De ben jove, es va atrevir a dirigir un cor d'homes, el *Cor de la Joventut Social de Sant Pere Claver*. El jove es va fer gran, la música l'empenyia a assolir nous horitzons i, sense deixar el cor d'homes, en va crear un altre de selecte, amb el nom d'*Amics del Cant*, que portà el nom de Verdú arreu de Catalunya amb admiració i respecte. En Ramon Solsona va seguir impulsant el Cant Coral a la vila de Verdú i col·laborant amb la Federació d'Entitats Corals de les Terres de Lleida. Amic d'en Lluís Virgili i d'altres directors, participava als Aplecs de Cantaires que mantenien i fomentaven el cant coral, la cultura catalana, les tradicions populars i la fe d'un poble que vol el progrés i la pau. Així fundà el primer cor de veus mixtes, a Verdú, amb el nom de *Coral Sant Pere Claver*. L'enterrament d'en Ramon fou un sentiment d'estima i enyorança d'una manera especial, amb la participació del cor d'homes que ell havia format i que participaren en el funeral amb vertadera emoció. Les paraules emotives de comiat i el poema final varen glosar la síntesi històrica d'un HOME BO.

En Ricard Gilabert i Ros Premi d'Honor de fotografia

Ens plau felicitar la vocació artística fotogràfica del nostre director en Ricard Gilabert i Ros que fou mereixedor del Premi d'Honor a la millor col·lecció de 4 obres –col·lecció "el meu Pessebre"– referent el Pessebre vivent de Rocafort de Vallbona.

El jurat ha estat format per la sra. Rosa M. Mora i Valls, presidenta del Consell Comarcal de l'Urgell, el sr. Ramon Cabestany i Cortada, regidor de Joventut i Cultura de l'Ajuntament de Sant Martí de Riucorb, la sra. M. Teresa Pallàs i Pérez, consellera Comarcal de Joventut, el sr. Joan Eroles i Samarra, conseller comarcal de Cultura, el sr. David Cabestany i Carnicer, president de l'Associació del Pessebre Vivent de Rocafort de Vallbona, la sra.

Gemma Peris i Duran, directora de l'emissora Ràdio Tàrraga, el sr. Jaume Solé i Llorens, fotògraf professional.

Carnestoltes

Mai més ben dita la paraula Carnestoltes. El dissabte dia 21 de febrer l'Agrupació Escolta Marinada va preparar el Carnestoltes infantil amb una representació nombrosa de l'Agrupament Escolta de Tàrraga. S'ho passaren d'allò més

bé. A la nit, els grans també férem Carnestoltes al Casal, a dalt i a baix, disfressa i sopar i a dormir cada u a casa seva.

L'Associació Cultural "Sol Ixent"

Aquesta Associació Cultural va celebrar el diumenge dia 8 de març una calçotada popular amb bona gastronomia, sobretaula i ball. Per als més menuts es féu un concurs de disseny del cartell.

8a Caminada de l'Urgell

El diumenge dia 8 de març, a dos quarts de nou del matí, la Plaça Major de Verdú es veié plena d'animats caminants que feien la seva inscripció per participar en la 8a Caminada d'Urgell organitzada per l'Agrupació Excursionista l'Urgell i la Federació Excursionista de Catalunya FEEC. El seu recorregut fou Verdú – Guimerà – La Bovera – Verdú un total de setze kilòmetres, durant la caminada es féu el sorteig de material de muntanya.

Impressiona la restauració del Castell de Verdú

L'emblemàtica fortificació de Verdú reobrirà portes aquest mes d'abril per poder ser visitada després de quatre anys d'obres. Els treballs de recuperació i restauració del Castell de Verdú, la seva primera i segona fase, s'iniciaren l'any 2005, i encara en queden dues fases més per finalitzar totalment la seva restauració. En aquestes obres s'ha invertit més d'un milió d'euros. El dia 8 d'abril foren visitades per una de les personalitats oficials que han donat força i suport des de l'administració pública com és el sr. Ganyet, director general d'Arquitectura i Patrimoni

de la Generalitat de Catalunya. A ell se li ha d'agrair el seu interès i estimació per Verdú des de l'inici d'aquesta digna restauració.

Visions de Catalunya a Cal Talaveró

La galeria d'art contemporani Cal Talaveró aplega un recull d'obra gràfica original englobada sota el nom d'Art – Visió. La iniciativa d'Art – Visió va néixer el 1996 amb el propòsit de donar a conèixer l'obra gràfica original i promocionar l'art. És una bona manera de valorar la nostra cultura i fomentar

el col·leccionisme. Aquesta mostra s'organitza en una data molt especial per a la galeria, justament l'any que celebra el quinzenès aniversari. Els artistes que donen forma a l'exposició, són: Guinovart, Subirachs, Artigau, Albert Duch, Josep Minguell i Víctor P. Pallarès. l'expressivitat d'aquesta exposició posa de

manifest l'alt nivell de Galeria d'Art Cal Talaveró.

Concert de cant coral a l'Església de Verdú

El dimecres dia 8 d'abril, organitzat per la Coral Ginesta amb la col·laboració de l'Ajuntament de Verdú i la Parròquia, va tenir lloc

un important concert polifònic a càrrec dels cors de l'Acadèmia Musical de Ilha Terceira de les Illes Açores sota la direcció de Alla Lanova. Varen actuar el Cor Juvenil de l'Acadèmia Musical de Ilha Terceira i el Cor "Padre Tomàs de Borba de l'Acadèmia Musical de Ilha Terceira.

Setmana Santa i Pasqua

La Setmana Santa a Verdú ha estat una mica passada per aigua, bona per la pagesia i també per al Museu de la Joguina, que en ser una activitat a recer de la pluja, prestava a visitar-lo. Pel que fa a la participació als Oficis religiosos, tret del

Diumenge de Rams, no foren molt concorreguts, temps fred i humit que no prestava a sortir. La Pasqua fou també un temps inestable, amb tot, els infants de la nostra vila, desafiant el temps, cantaren les Caramelles, sota la direcció i acompanyament d'acordió d'en Ricard Gilabert, tot saludant els veïns de Verdú i desitjant per a tothom una bona Pasqua.

Projecte conjunt entre Ceramistes i Dissenyadors de Catalunya a Verdú, "Oficis Singulars"

Aquest és l'intent que des del Departament d'Artesania de la

Generalitat de Catalunya es fa per mantenir vius alguns dels nostres oficis. Un cop fetes les peces, els artesans les podran comercialitzar. El 6 de juny d'aquest any 2009, el conseller Joan Huguet inaugurarà l'exposició que es farà al Castell de Verdú on es mostraran els treballs realitzats pels ceramistes de Verdú: Maria Font, Francesc Sambola, Magí Sambola, Josep Anguera, Ramon Robinat, Josep Mas, Enric Orobítg i Francina Mas i com a dissenyadors Jordi Peñaranda de Formentera i Albio Nacimiento de Berlín, col·labora Bea Vidal, dissenyadora d'interiors de Verdú. Ens plau tancar Verdú al Punt amb aquesta bona notícia.

el lector escriu

Absències

Dues verdunines

Durant aquest dies hem patit absències. Ens han deixat alguns verdunins... L'absència és per a nosaltres: pel buit a casa, pel buit en la companyia, pel buit en la tristesa i en les alegries...pel buit d'aquella persona que fa tants anys que forma part de la nostra vida.

L'absència també ho és per a la comunitat: pel seu treball, per la vida de poble, pel tarannà, per la participació, o no, en actes cívics, socials, culturals.. També el col·lectiu nota les absències!!!

I ara n'hem patit unes quantes: el Ramon Huguet, el Joan Serret, el Ramon Solsona, el Josep Salisi, el Jaume Cartaya... Alguns més grans, d'altres no tant, però amb

un tarannà i una presència que han deixat com un espai en blanc.

Aquell caminar ondulant que traspassava la plaça l'avi Salisi, ajudat pel seu bastó ja és un espai en blanc, aquell venir-te a dir bon dia, amb un acudit i el seu somriure habitual és l'espai en blanc de cada dia. El "Bon dia noies" del Serret també ha esdevingut un espai en blanc, així com el veure que el Ramon Huguet anava perdent pes dia a dia i que això segurament significava que estava molt malalt... I què dir-vos d'en Ramon Solsona, infatigable col·leccionista de tot el que portés el nom de Verdú, infatigable en arribar al bar de la Plaça tot i que a voltes li costava, pel cansament, i infatigable en la seva bonhomia i amabilitat. I tantes altres

coses que també han anat forjant el seu espai en blanc.

Recordo que un dia li vaig dir al Ramon Solsona, referint-me a un article: "Què el voleu aquest, Ramon?" I ell, sense pensar-s'ho em va contestar: "–Si no parla de Verdú, no m'interessa...". I realment així era en Ramon. Per sobre de tot, allò que fes referència al poble que ell més estimava, segurament per sobre de moltes coses, amb totes les coses bones i les dolentes: **VERDÚ.**

Són petits detalls de vida que els feia únics. Per tot això, costarà d'omplir espais en blanc. *Espais en blanc forjats d'absències.*

Amb estima.

Mai més discriminació a verdú

Flavià Mateu i Cluet - Barcelona, 21 de març del 2009

Aquesta col·laboració a la revista XERCAVINS va dirigida a les noves generacions de Verdú: al jovent, als adolescents i a les noies. Pot ser que alguns trobin el títol preocupant, però deixeu-me que em vagi explicant. No es tracta d'humiliar el passat no llunyà de Verdú, i menys criticarlo; però sí d'assabentar el jovent d'avui i els que s'hi van incorporant d'aquest passat que no tot va ser perfecte i meravellós. Simplement voldria fer una referència perquè no torni a succeir. El poble on l'Església va fer sant un dels seus fills, que va ser tot el contrari a la discriminació, no pot tornar a ensopegar en la mateixa pedra. Particularment tinc la impressió que aquell Verdú que tinc al record, ja no existeix, o almenys molt poc accentuat.

En aquell Verdú, que a mi, i a d'altres, ens va tocar viure i que tenia les seqüeles de la guerra civil, era paradoxal que en el bressol d'una persona que es podia qualificar de demòcrata i d'esquerres (es va enfrontar amb els poderosos traficants de negres) es donés la situació que vull descriure i que ja és cosa del passat: els anys de la meva joventut, tot i no sent-hi moltes temporades, van ser uns anys de discriminació. De fet, l'esquerra cultural no existia. Només eren uns: els de dreta. Els únics. Això feia que es formés grupets selectius i classistes. Entre aquests hi havia els que renunciaven a la seva manera de pensar i accep-

taven una pràctica religiosa no sincera i d'altres que tenien una actitud servil. Un d'aquests grups eren el que tot ho feien al poble; sempre eren els mateixos, per això quan a la revista hi veig fotos d'aquells anys em causen una desagradable impressió recordant el temps en què semblava que la cultura era patrimoni de les dretes.

I el Verdú d'aquells anys no s'acaba aquí: hi havia nois i noies i famílies que eren de Verdú i no ho semblava. Mai eren protagonistes, sempre espectadors com jo. Aquesta situació, amb els anys,

---

**el meu desig és que
sigui un poble on
mai ningú s'hi senti
discriminat**

---

el que jo em creia que era una cosa tan normal, he comprès que se'n diu discriminació i marginació; hi havia joves i noies que sent un poble de mil habitants, mai s'havien canviat cap paraula ni tant sols un adéu. Sols valoraven els diners, cosa acceptable en cas de formalitzar un casament, però no tractant-se de fer la joventut, i d'aquí venia que el que tenia més propietat era escoltat, admirat, rient-li totes les gràcies encara que fos una soca.

Algú dirà que es el que passa a tot arreu, i no: jo vaig conviure amb jovent de d'altres llocs i això no passava. I en això de menysprear el que menys tenia,

les noies eren les capdavanteres, a les quals ara s'anomenaria feixistes. Aquells anys, a mi, i a d'altres com jo mai se'ns va voler ensenyar cap de les activitats lúdiques, que no fos a canvi de renunciar al que hom podia sentir i que no era precisament el que aleshores imperava. Aquest desagradable estat de coses, torno a repetir, era conseqüència de les seqüeles de la guerra. Ara ja les noves generacions ho tenen superat. Podria encara fer una més llarga llista de coses negatives d'aquell Verdú, però no és aquesta la meva intenció d'aquesta col·laboració a la revista.

El meu objectiu és que les noves generacions que ja no porten el llast de la guerra, no caiguin en el mateix d'aquell temps. Si avui cal fer diferents grups, que mai siguin tancats; les noies serioses però cordials amb tots els joves i el que s'automargini que sempre n'hi ha, aquest, amb més afecte se l'ha d'integrar, i això fóra propi d'un poble com cal. Cal fraternitat entre tots els veïns i no ha de quedar ningú al marge de les activitats que s'hi faci, sigui cada u com sigui i pensi com pensi. Amb tot el que he exposat, voldria que quedés clar que el meu desig és que sigui un poble on mai ningú s'hi senti discriminat i que mai ningú se senti millor en qualsevol lloc fora de Verdú com em passava a mi.

Igualtat

Eduard Ribera - <http://ribera.bloc.cat>

En les últimes dècades hem vist com la dona s'anava incorporant progressivament als espais de rellevància pública i professional que tradicionalment havien estat territori del mascle —la política, els negocis, la gestió, la comunicació, l'esport...— i, en darrer terme, a la resta d'ocupacions sense eròtica de poder afegida. La dona occidental ha entrat al segle XXI amb els drets teòrics consolidats; i dic teòrics perquè, a data d'avui, una dona sovint cobra menys salari per fer la mateixa feina que un home, com a mínim al nostre país fragmentat i precari. Així les coses hi ha qui, reblant el clau de la segregació positiva, s'entesta a manipular el llenguatge perquè tots i totes estiguem contents i contentes i per fer veure que en matèria discri-

minatòria som els més avançats del món mundial.

Sospito que la incorporació de la dona al món del treball era tan inevitable i necessària com al seu dia ho ha estat la dels immigrants. És a dir, per fer les feines brutes o mecàniques que els homes ja no volíem fer, per contribuir al sosteniment de l'estat del benestar i, sobretot, a l'economia familiar en el finançament d'hipoteques i d'altres béns de consum que retroalimenten la bombolla del capital. Així és com durant algun temps les famílies han pogut viure el miracle de la riquesa a crèdit i la societat occidental el miratge del creixement econòmic sense fi. Ara tot plegat ha fet figa i el sistema s'ha de recuperar d'una greu indigestió estructural. Pinten bastos perquè, en temps de crisi, l'atur no

discrimina sexes ni races: l'escissió es produeix, un cop més, en vertical, entre rics i pobres.

Vist el panorama, m'entristeix veure que malgrat que la dona ha accedit als espais de rellevància pública i professional, no ha sabut o no l'han deixat modificar la dinàmica d'un món que ha seguit funcionant amb els paràmetres masculins de sempre. Aprofitant la reestructuració global que ara ens cau a sobre, estaria molt bé que la dona prengués les regnes de la societat —com secularment ho ha fet amb les de la família— i imposés una nova cultura, introduint valors femenins genuïns en el món de la política, l'economia i la cosa pública. Aquesta és la veritable revolució pendent. Aquesta és la igualtat definitiva.

PINTURES i DECORACIÓ

C/ Sant Pelegrí, 18
Tel. 973 50 12 60
Fax 973 31 36 27
25300 TÀRREGA

C/ Bisbe Ruano, 11-13
Tel. 973 27 16 11
Fax 973 27 17 22
25006 LLEIDA

C/ Ferrer i Busquets, 88
Tel. 973 60 05 07
Fax 973 71 08 68
25230 MOLLERUSSA

C/ Josep Zulueta, 7
Tel. 973 36 01 61
Fax 973 35 44 53
25700 LA SEU D'URGELL

C/ Barcelona, 39 - Pl. de la Sardana
Tel. 973 44 30 34
Fax 973 44 30 41
25600 BALAGUER

Entrevista a Àngels Cuscollola

Ricard Gilabert Ros

Entre el va i ve de gent del dissabte de Setmana Santa ens trobem amb l'Àngels Cuscollola a l'oficina de turisme per conversar durant una estona i conèixer una mica més aquesta pontsiana que és força coneguda per tots els verdunins.

Quan estem a mitja entrevista entren una parella de turistes, l'Àngels els atén amb la seva simpatia i cordialitat i els informa sobre les possibilitats que tenen per visitar el poble en particular i la zona en general.

–Per començar situem-nos. Sabem que vius a Ponts, però exactament d'on ets?

–Sóc nascuda a l'Alzina de Ribelles, un petit poble agregat al municipi del Vilanova de l'Aguda. Actualment depèn del poble de Vilanova de l'Aguda però antigament depenia de Ribelles que és on hi ha el castell de la Baronia de Ribelles.

–Quans habitants té actualment?

–L'Alzina s'ha quedat en un poble molt petit, actualment hi viuen uns quinze habitants. La població és envellida ja que tots els joves han anat marxant cap a Ponts, que és el poble que hi ha més a prop.

–Quins estudis tens?

–Vaig estudiar a Ponts i als 18 anys, en fer la selectivitat, vaig decidir que faria Història de l'Art. Sóc llicenciada en Història de l'Art per la Universitat Autònoma de Barcelona.

–Quines motivacions personals tenies per estudiar aquesta carrera?

–De fet, el que jo volia era fer Periodisme. Però la nota de tall no em va arribar. Tenia molt clar que faria el primer cicle d'Història de l'Art, que era la meva segona opció, de fet només vaig escollir-ne tres: Periodisme, Història de l'Art o Filologia Catalana. Vaig entrar a Història de l'Art amb la idea de fer els dos primers anys i passar-me cap a Periodisme.

–Però, finalment no et vas passar...

–No. Un cop comences t'agrada i decideixes que ho acabaràs. I així va ser com vaig acabar cursant el que en principi no m'havia pensat.

–Descobreixes que l'amor pel periodisme desapareix i n'apareix un de nou doncs?

–El periodisme m'agrada, però tot va venir rodat. Descobreixes una cosa que t'agrada i comences a treballar en una altra que et fa

gaudir més. Veus que tot allò que havies estudiat ho poses en pràctica. D'altra banda t'adones que a la gent els agrada, els interessa i a més a més tens contacte amb les persones, que es potser una de les particularitats que més m'agrada. El tracte amb les persones em fa gaudir.

–Amb la carrera finalitzada arriba l'hora de posar-te a treballar.

–Començo a treballar a la Pedrera, Casa Milà, un lloc emblemàtic i del qual tinc molt bon record, on vaig començar amb les primeres visites guiades. El contacte amb el públic, tant amb infants com també amb gent gran, és una cosa que sempre m'ha agradat. Vaig continuar al Gran Teatre del Liceu, on vaig treballar durant quatre anys al departament d'educatiu. A partir d'aquell moment sé què és el que m'agrada, què és el que vull fer. Però al mateix temps també sé que m'agradaria tornar cap a casa. A Barcelona curses els estudis, adquireixes ex-

periència, però el que t'agrada és poder-ho posar en pràctica al més a prop de casa possible.

-I llavors ja véns a Verdú?

-No, en aquell moment tinc l'opunitat de començar a treballar a la Fundació "la Caixa" de Lleida, actual CosmoCaixa, on vaig treballar durant dos anys. A més de fer les visites guiades a les exposicions, faig tallers amb els nens. Es tracta d'un espai on fan molts tipus d'activitats obert a tot tipus de persones i amb una gran infraestructura. Això és el que em va permetre adquirir cada vegada més experiència en tot aquest món. I a partir d'aquí es quan arribo a Verdú.

-Com t'assabentes que a Verdú necessitem un tècnic en turisme?

-Al diari Segre surt publicat un anunci en què es busca un tècnic per obrir una nova oficina de turisme a Verdú. De fet la meva experiència és a través del món de l'art, creant activitats, tallers que ajudin a difondre i aproximar l'art a aquelles persones que els interessa, amb visites guiades, no amb una formació específica en turisme. Tot i això, hi tinc interès. Aquest anunci va sortir un diumenge i el dilluns vaig venir a l'Ajuntament. L'alcalde, el Josep Riera, em va rebre i em va fer una entrevista en aquell moment. Es van presentar altres persones, això és el que em van comentar, van fer entrevistes durant un període de temps i finalment vaig començar a treballar aquí Verdú, ja fa més de quatre anys.

-Quan arribes a Verdú, has d'obrir tu l'oficina de turisme?

-De fet, aquí ja s'havien fet visites. El que potser feia falta era posar fil a l'agulla en el sentit d'organització, coordinació i fer difusió de tot el que hi ha. Una de les prioritats recordo que era posar en marxa una pàgina web activa i dinàmica

perquè tothom es pogués connectar a través de www.verdu.cat per donar a conèixer el poble de Verdú a través de la xarxa. A partir d'aquell moment vam començar a treballar amb la pàgina i també amb les visites guiades, que vam posar en marxa a partir dels dos dies de ser aquí. Vam continuar amb la senyalització, amb la instal·lació d'un punt tàctil, ...

-Comencem a fer turisme però ens tanquen el castell.

-Just quan vam començar a fer les visites al poble només podíem ensenyar el pati d'armes, ja que l'estat del castell no permetia que hi poguéssim entrar. Va ser el moment en què es van començar a concedir les ajudes per poder dur a terme una obra important. A partir d'aquí, el castell es va tancar i va deixar de visitable. Ha estat una de les coses que els visitants més han sol·licitat. S'ha hagut de lluitar bastant, però veient com queda, podem dir que ha valgut molt la pena.

-Què en penses del resultat dels finestrals del castell?

-S'ha fet un gran encert en la restauració vists els resultat. Fa uns dies vam rebre la visita de Joan Ganyet, director general d'Arquitectura i Paisatge, i ell mateix ho deia ressaltant el gran encert i la vàlua del castell de Verdú. Quan pugui ser totalment visitable i es pugui explicar la història del castell a través de les seves sales, es podrà entendre molt bé l'evolució del poble i tal com s'ha anat mantenint. Els finestrals són una d'aquestes coses que permeten veure aquesta evolució i que són dignes per a aquesta obra.

-Una de les altres joies que tenim a Verdú és la parròquia.

-Anomenada per molts dels visitants: "la catedral de Verdú", tot i que no tingui aquesta categoria. Un poble com Verdú, amb una església en la qual estan en harmonia dife-

rents estils arquitectònics, imatges de diferents èpoques, pintures, vitralls, orgue... és digne d'admirar. Amb el que et trobes és que l'església de Verdú permet resseguir els fets més destacats de la història, a partir de les seves pedres i murs. És molt fàcil d'explicar.

-Què creus que falta a nivell turístic al nostre poble?

-Abans de què falta a nivell turístic, el que penso i és important remarcar, és que a nivell català sempre s'ha prioritzat el turisme de neu i platja. Del que menys es parla és del turisme d'interior. Jo penso que des de l'interior, des de la plana, s'hi està treballant cada vegada més. Cal dir que un poble com Verdú d'uns 1.000 habitants on no hi passa la carretera pel mig, i el visitant que hi vol venir s'ha de desviar de la carretera és perquè hi té un interès, és destacable. Avui en dia a Verdú hi ve un turisme cultural, interessat pels monuments, pels museus, per l'art, per la ceràmica, pel vi, per visitar la casa natal de Sant Pere Claver, jo crec que és senyal de tota la feina que s'està fent.

-Les festes que tenim hi ajuden molt.

-Són festes que estan molt consolidades, que porten força edicions. La festa del Silló i Fira de Ceràmica cada vegada s'està especialitzant més. Per aquest sector és una cosa bona, cada vegada va tenint més pes dins de les fires a nivell de Catalunya. No ens hem quedat només amb la ceràmica negra i el silló, sinó que cada vegada s'evoluciona més i cada vegada es va cap a un producte més específic, més especialitzat. També amb la Festa de la Verema i el Vi, que té un caràcter diferent, és un caràcter més festiu, on és el jovent el qui la condueix. Des de l'Ajuntament, es dóna suport al teixit associatiu que hi ha a Verdú, i aquesta és també una mica la meva

feina. Són dues festes diferents, alhora que les més importants, que atrauen molta gent, no només de la comarca i de la província, sinó que molta gent de tot Catalunya ho té com a referent.

–Ara has tornat a treballar després d'uns quants mesos sense veure't.

–Ha estat una experiència personal molt gratificant, molt maca, nova i molt especial per a mi. He estat mare, el 13 de novembre va néixer la meva primera filla, l'Anna. És una experiència nova com a mare primerenca que sóc, experimentes sensacions que fins ara no havia viscut. M'adono que passa el temps molt ràpid. Torno a ser aquí, ja han

---

Vaig veure que la gent se'n recorda i m'ha trobat a faltar, preguntava per la família, per la nena... i jo n'estic molt agraïda.

---

passat gairebé 5 mesos des del naixement de l'Anna. Els que vénen al darrera et fan adonar que passa el temps molt ràpid, perquè ella ha anat canviant, ara és un belluguí, no para de moure's, ... quan penso que fa 4 dies que va néixer! El naixement de la meva filla em fa veure les coses de diferent manera, i els dono una importància que potser abans no venia.

–I et costa molt separar-te'n cada dia al matí?

–Principalment aquesta primera setmana, ja que fins ara anàvem juntes a tot arreu. Allà on anava una, anava l'altra. Anàvem totes dues o tots tres, amb el pare. Aquesta setmana ha estat la primera que l'he hagut de deixar en reincorporar-me a la feina. Per una banda ja en tenia ganes, penso que treballar va bé, estic contenta i m'agrada la feina

que faig, però per l'altra banda costa al moment de deixar-la. Sé que està molt ben cuidada i que els padrins la cuiden tan bé com saben però és el primer moment de separar-nos. Suposo que són els primers dies i que poc a poc ens hi acostumarem.

–Però que queda compensat per la bona acollida que vas tenir al retornar.

–Oh, sí! Vaig estar molt contenta tant per part dels companys i companyes de l'Ajuntament com per la gent del poble que va anar passant per l'oficina a saludar i donar la benvinguda. Vaig veure que la gent se'n recorda i m'ha trobat a faltar, preguntava per la família, per la nena... i jo n'estic molt agraïda.

–Voldries afegir quelcom per finalitzar l'entrevista?

–Des que treballo a Verdú hi ha unes persones amb qui he fet molta amistat, són padrins que han anat agafant l'hàbit de passar cada dia a saludar, a veure com estem, a veure com va... i jo els he agafat molt agraïment, n'hi ha que continuen venint i altres malauradament ens han deixat en aquest temps que he estat fora. Són padrins que en venir cada dia, hi crees uns lligams. M'han ajudat molt, posant al meu servei tot el seu saber i experiència. Els estic molt agraïda.

–Moltes gràcies per la teva atenció i sobretot pel teu bon fer, la teva il·lusió i apreciat demostrat al poble i a la seva gent.

Relació dels verdunins amb el comte-rei Jaume I el Conqueridor

Guiu Sanfeliu i Rochet

El propassat any 2008 es complia el vuit-cents aniversari del naixement del nostre rei Jaume I d'Aragó. Al llarg del seu regnat, Verdú, la nostra vila, es relacionà diverses vegades amb ell.

La primera vegada, si no surt algun document que ho rectifiqui, és quan posà sota la seva protecció els castells de Preixana i de Verdú, tot autoritzant-los a hissar en els seus respectius castells el penó quadribarrat de Catalunya “... per la protecció, la custòdia, l'empara, el guiatge, la manutenció i la defensa sigui hissada la bandera barrada dalt del castell, en senyal de protecció”. Ordre expedida a Castelló l'any 1222, en aquella data el rei tenia 14 anys. Aquesta ordre del rei

sembla feta més per a complaure una demanda de Guillem de Cervera, senyor de Verdú, i de l'abat de Poblet, que tenia empenyorada la vila de Verdú des de l'any 1203, que no pas ser una decisió personal del jove comte-rei.

Una altra data important fou l'any 1258, en què concedí a tots els verdunins que volguessin “... a fi que pugueu ser augmentats de bo a millor, per això nos, us donem a vosaltres i als vostres successors i a dita vila de Verdú, l'imperi sobres les aldees, aquells llocs que es diuen la Parola, Castellillobó, Albes i Navasques, amb tots els seus termes i pertinences seves de tal manera que els esmentats llocs puguin millorar per a utilitat nostra i vostra i que sempre els mateixos llocs estiguin annexes a dita Vila de Verdú, i tots els homes allí habitessin ens servessin a nosaltres i als vostres...” Actualment d'aquests llocs no en queda cap rastre, però ens fa suposar que es trobaven al sud de l'actual província d'Alacant, per el fet que allí és molt freqüent el cognom Verdú.

El trasllat d'aquests verdunins a terres tan llunyanes ens fa sospitar que la vida sota el domini de Poblet no devia ser tan planera com ens fan suposar les diferents històries de Verdú que s'han escrit; les persones no fugen per excès d'abundància, ans al contrari la gent sol marxar de la seva terra esperonada per la fam o un tracte ignominiós. Cal recordar que en aquell temps estaven plenament vigents els “Mals usos”, de tan nefasta memòria.

L'última relació del monarca amb el nostre poble fou l'any 1263, concretament el 5 de juny, que procedent de Cervera sojornà a Verdú, hostatjant-se al castell i continuant el dia següent el seu camí vers la ciutat de Lleida.

És possible que alguns verdunins desconeguessin aquests fets, però el que sí saben tots el pagesos de les nostres contrades, des de temps immemorial, és un conjunt de lleis de la terra que foren elaborades pel rei Jaume I i recopilades a mitjan del segle XIV per Jaume de Sanctacília, funcionari de la cort, per aquest fet se les coneix com les “Ordinacions de Sanctacília”. En elles es mana que: “...els marges i les parets de tros son del propietari de la finca de sobre..., que no es pot plantar arbres a ran de paret del veí..., no pujar una paret davant d'una lluernia de més de trenta anys..., no carregar en paret del veí sense pagar la meitat del seu cost... etc. etc. etc. Com podem veure un conjunt de lleis tan sensates que els actual codis de justícia les tenen incloses.

El rei Jaume I en el seu temps fou el monarca més poderós d'Espanya, era comte de Barcelona, rei d'Aragó, de Mallorca i València, comte d'Urgell, Cerdanya, Rosselló, Girona, Osona, Besalú, Pallars Jussà i Ribagorça i senyor de Montpeller. També conquerí el regne de Múrcia, el qual dóna al seu gendre Alfons X el Savi de Castella l'any 1266.

Aquest rei que donà tanta glòria al nostre país morí a València l'any 1276. Complint la seva voluntat el seu fill Pere el Gran traslladà el seu cos al Monestir de Poblet on fou enterrat.

El Patronat i Sindicat de Sant Pere Claver (X)

R. Boleda i Cases

A l'anterior número de Xercavins vàrem constatar les dificultats que tingueren a posar el molí en marxa, que recordareu no es pogué obrir fins el dia 31 de desembre de 1919.

En el capítol d'avui destacarem el ràpid creixement d'aquesta secció i alguns incidents dels anys 1919 i 1920.

Ràpida escalada de la Secció del Molí

El molí, encara que l'arquitecte el projectà de dues premses, va obrir-

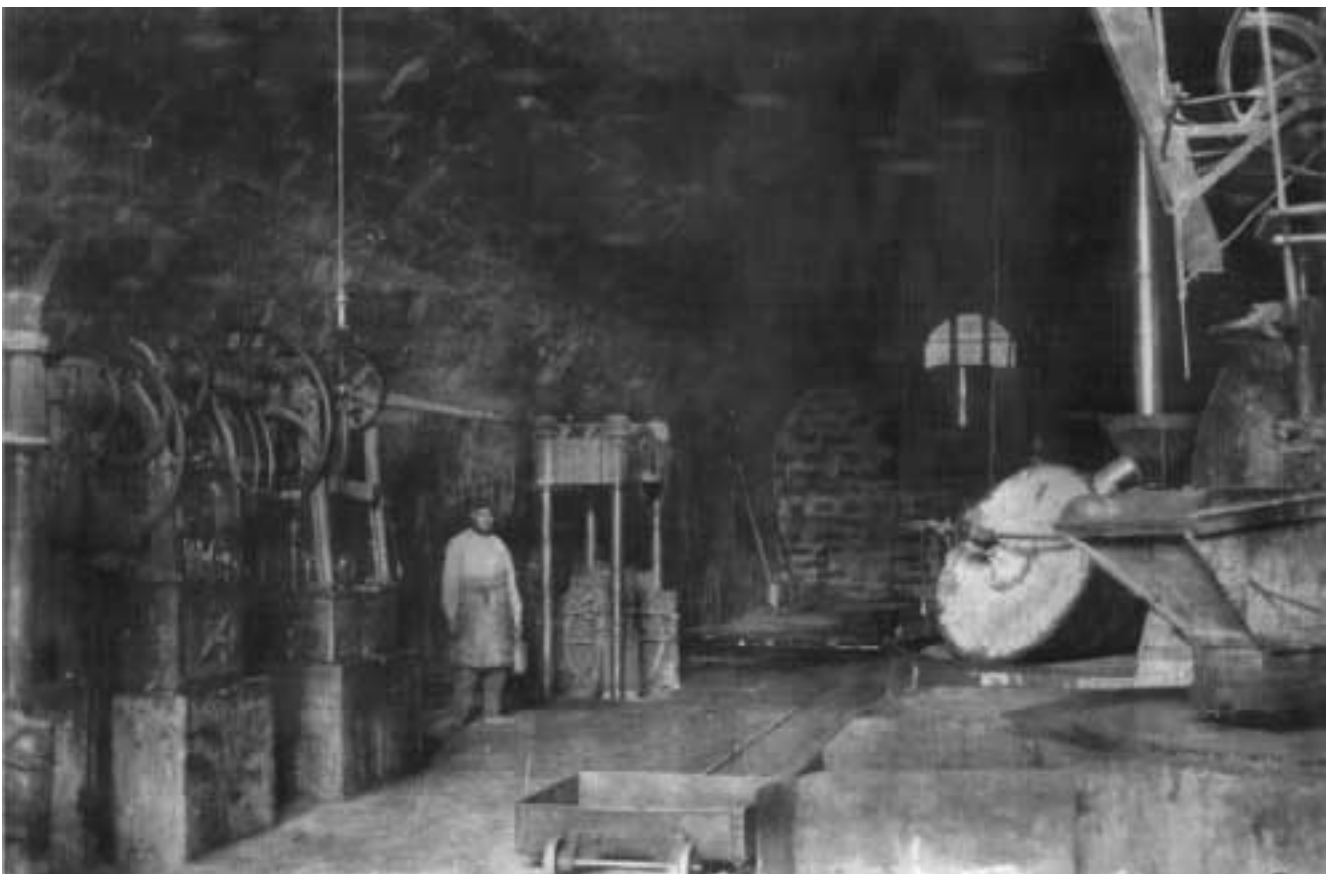
se amb una sola; i tot just començada la campanya, alguns dels socis del Patronat demanaven per entrar a aquesta secció del molí. La junta concedeix un temps per apuntar-se, encara que de moment quedaven inscrits sens poder-hi entrar, a l'espera de sumar el número suficient de socis per donar-los atenció amb la compra d'una altra premsa. A darrers d'abril ja ho havien demanat 15 socis i a començament de la nova campanya de 1920/21, foren 26 nous socis que afegits als 42 inicials sumaven 68. Número que anà creixent i vers els anys 1930 eren un total de 109 associats.

A la segona campanya el sindicat ja disposava d'una altra premsa, com

es pot veure a fotografia adjunta, la qual s'ignora on fou comprada.

Pel fet d'obrir un nou molí, el Sindicat va ser invitat pel sr. Bofill i Bas a formar part de la Societat del Sulfuro, i és per això que el dilluns 20 d'octubre els senyors J. Riera i A. Ros visiten el sr. Bofill i Bas perquè els expliqui les condicions per entrar-hi d'accionista. Aquests prenen bona nota a fi d'exposar-ho a la junta, la qual veient-hi bones possibilitats, ho accepten ja que uns dies més tard, contesta la "... *Companyia <Orujos de Urgel y Segarra Reunidos. S. A.> admetent-nos com a socis...*"

Ens cal aparcar els comentaris d'aquesta secció, per reempren-

Composició del molí amb les dues premses a l'esquerra i les moles a la dreta.

dre'ls en successius capítols i així donar pas i deixar constància de les activitats i també d'incidents - que de tot hi va haver - que es troben anotats en el dia a dia de la mà del sr. Ros, dels anys 1920 i 1921. Abans però, coneguem algun comentari de l'arquitecte sr. Cèsar Martinell en el seu llibre "Construcciones agrarias en Cataluña" en referència al molí: "Esta almazara tiene la particularidad única entre las obras agrarias en las que yo intervine (y creo que también entre las del resto de Cataluña) de estar instalada en un castillo medieval de densa historia." També parla de la nova construcció adjunta al molí que fou necessària: "...se utilizó el

ladrillo visto de forma que armonizase con el castillo, sin intención estilística. Lo único que tuvo finalidad artística fué un plafón de losetas pintadas con la imagen del patrono de la entidad, San Pedro Claver, nacido en Verdú, pintado por Xavier Nogués probablemente la única pintura de tema religioso que se conoce de este artista." (1)

També per indicació de dit arquitecte es varen posar uns tirants de contenció de la paret nord del castell contractats a "Heretis y Construccions" de Barcelona que costaren 1.254 ptes. Més 34'90 dels ports del ferrocarril i 7'50 els del recader de Verdú. El dia 2 de juny vingué l'arquitecte Cèsar Martinell "donant

instruccions per la col·locació dels tirants i al mateix temps les de cobrir el terrat del molí."

El que no hauria de passar

El que no hauria de passar mai en els col·lectius, i no obstant passa i molt sovint. Els malentesos, desacords, recels, desconfiança... tan propis de l'ésser humà, també d'això i aquí el Patronat i Sindicat no se n'escapa. Així ho deixen ben clar les anotacions del sr. Ros, malgrat que els primers fulls de la llibreta, intencionadament o no, estiguin arrencats.

Resulta que els socis Ramon Sans, Silvestre Gené i Josep Mas havien malparlat públicament d'algun individu de la junta, desconfiant dels comptes de la secció de la Cooperativa i altres feteses que segons les anotacions "...s'hi veu una clara intenció d'inquietar a la Junta.." Com "anar a la reunió general a moure soroll..." etc. Això passava al març de 1919. La junta els va demandar i convingueren a una hora determinada per parlar de resoldre el problema. Resultant "que no havent comparegut, la junta acordà reunir-se el diumenge dia 23". Al cap d'una setmana, o sigui el diumenge dia 30 de març, tornà a reunir-se la junta analitzant cada una de les actuacions dels citats socis i convingueren per "unanimitat que són motius suficients per donar-los de baixa de la societat.." A més hi diu que "...havent transcorregut 15 dies sens donà cap satisfacció ni excusa, y tenint en compte altres precedents expulsats per falta de comparescència acorda donar-los de baixa; acord que se'ls comunicarà per ofici ans del diumenge vinent."

Al dia següent reberen cada u a casa seva la notificació de la baixa. Així ho demostra un paper solt trobat entre molts. És un ofici

Còpia del llibre de Cèsar Martinell.

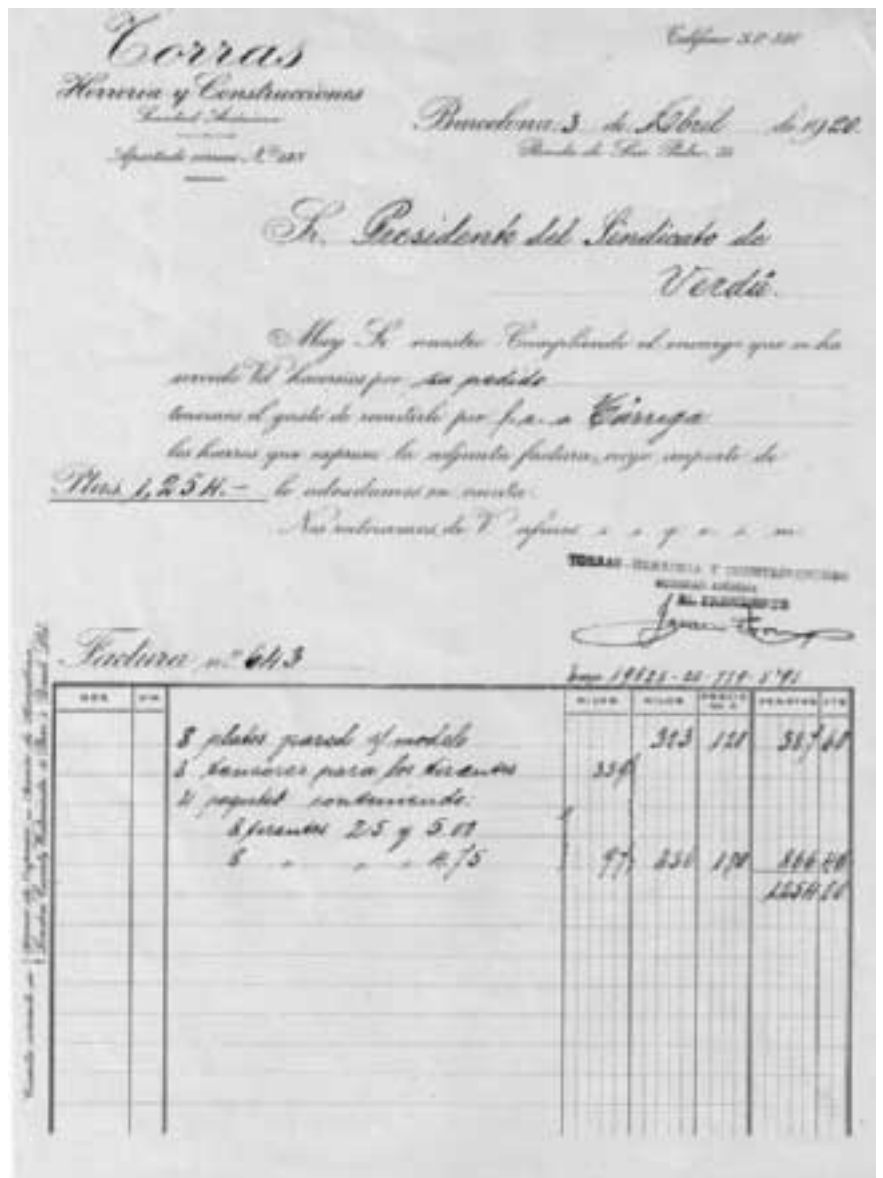
que els afectats reben el 31 de març. Aquests, informats de l'acord s'adrecen al president del Patronat, demanant a la junta els sigui lliurat "...a la major brevetat un exemplar del esmentat Reglament a fi de conèixer d'una manera exacta els drets i deures dels associats per si volem fer us dels drets que ens pugui correspondre i sapiguen les obligacions. Signat a "Verdú 19 Abril de 1919."

Una dimissió

Aquest va ser un incident que des de sempre m'havia fet pensar fins a intrigar-me. Ara , posat a la recuperació de l'història del Patronat i Sindicat, he descobert el perquè, i malgrat tot costa de comprendre.

Ramon Pont i Riera de cal "Llorens del Riera", que la gent gran havíem conegut - com ja s'ha dit aquí-, fou dels més entusiastes fundadors del Patronat (1911) i que, a més, en fundar-se el Sindicat i la Caixa d'Estalvis, l'any 1913, va ser-ne el primer president. Més responsabilitat i estima no es pot demanar. I no obstant, del meu record, va ser un home retirat a casa seva. Així de sentida seria llur frustració com per no deixar-se veure pel Patronat.

Una primera pista ens la dona una nota d'una reunió general de les juntes del Patronat i Sindicat celebrada el diumenge dia 25 de gener de 1920, que segons les anotacions del Sr. Ros, tocava de sortir de la junta del Patronat a: Josep Huguet Sambola (que era el president), Ramon Pont Riera, Manuel Guixà Bonet (Quico) i Antoni Ros Batlle i són tots reelegits menys "Ramon Pont que presentà la dimissió y enlloch d'aquest (es nomenà) a en Josep Huguet Ribé. A la junta del Sindicat toca sortir: Anton Riera Sebastià, Flavià Boleda Poch, Antoni Ros Batlle y Ramon Pont Riera; i s'acorda reelegir els 3 primers y substituir el darrer per en Francisco

Factura dels tirants per sostenir la paret nord del castell. 1920.

Serret Segarra."(Feló) Les notes no donen cap altra informació, però van ser el primer indici de la dimissió, però no el motiu. Posteriorment he trobat un full escrit de pròpia mà d'en Ramon Pont que no deixa lloc a dubtes, en el qual diu:

"Senyors de la Junta Directiva. Vistes les circumstàncies m'ha semblat havia de presentar la dimissió del càrrec que fins ara havia ocupat tant de la Junta Directiva del Patronat com del Sindicat.

També tinc de posar-los en coneixement que del compromís que vaig contreure, o sia de respondre de 750 pts; com no s'han complert les condicions, o sia que sols se gastarien 5.000 pts; de compra del local

y altres tantes ab obres y veien que s'en gasten moltes més y encara es te intenció de continuar en altres gastos me retiro del compromís. De Vs. Affecm. S.

(Signat) Ramon Pont Riera."

Queda clar que la fricció partí de la compra del castell que el Sindicat va fer al Patronat (2) el maig de 1919 al preu d'11.310 ptes. molt superior al preu de 5.000 ptes. que sembla s'havia condicionat.

Ramon Pont, que seguia essent president del Sindicat, sembla ser -pel que diu en el seu escrit- que es troba decebut i potser sol "...com no s'han complert les condicions" que és com dir que s'havia trencat el pacte i per això decideix retirar-se.

Junta del Patronat i Sindicat resultant de la reunió general del 25 de gener de 1920.

L'home podia haver quedat decepcionat de les persones, però no de l'obra fonamental del Patronat, l'exponent del qual, i el més evident, és l'estima transmesa als seus fills Josep M. i Anton, líders, capdavanters i fervents actius en la direcció del Sindicat i més encara en la de Joventut Social. (Seguirà)

Annex

Tot escrivint aquest historial del Patronat, he tingut molt present l'amic

Ramon Solsona per dues notícies: Una és l'interès que m'havia manifestat per dit historial, fins a tant, que no en tenia prou en llegir-lo a Xercavins, sinó que, a part, en treia còpies i les anava arxivant a mode de llibre. El seu fer era per a mi un estímulo. Gràcies Ramon.

L'altra, també és del Patronat, és de durant les obres del castell, en les quals hi havia posat molta il·lusió. Junts hi havíem fet moltes visites, l'última va ser pocs dies abans del

seu traspàs i encara va fotografiar el començament de la restauració dels finestrals que no pogué veure acabats. Amb la seva mort, hem perdut un dels que més ha fet per Verdú.

(1) Aquest plafó de Sant Pere Claver fou col·locat al centre de les arcades de la galeria mirant al pati d'armes. Ara, en el curs de la restauració del castell, fou arrencat, quedant molt trossejat, per la qual cosa es restaurà i ara presideix la Sala de Plens de l'Ajuntament.

(2) Vegi's més informació a Xercavins núm.35, pàgs. 20 i 21.

Si voleu enquadrar la revista, penseu en l'enquadrador artesà

RELLIGATS ARTÍSTICS S.L.U.
Maria Camps Pàmies

Major, 12
25218 EL CANÓS – Tel. 973 53 31 06

Llibreria Major 23 – Major, 23
25300 TÀRREGA – Tel. 973 50 21 54

La restauració del castell

Fotografies de Xavi Ramell

Abans de la restauració

Detalls de les obres

Després de la restauració

La gestió de les escombraries a Verdú (II)

Francesc Giró i Fontanals

Una nova cultura de la gestió dels residus

En el número 36 de la revista Xercavins, el darrer de l'any 2008, ja es va plantejar prou clarament quina era la problemàtica de la gestió de les escombraries a Verdú, i va quedar palès que la situació no era precisament per tirar coets.

Però en aquest mateix Xercavins, a l'Editorial, a la secció "Verdú al punt" i a la nova secció "d'Actualitat", es feia ressò de la reunió de presentació de la recollida porta a porta a les associacions de Verdú, i fins i tot duia l'opinió d'alguns convilatans. Això és positiu. És i serà bo que se'n parli, ara i en els propers mesos, sempre de forma constructiva i, és clar, amb coneixement de causa. Massa vegades s'ha fet demagogia sobre temes cabdals (l'aigua, els residus, etc.) i això només ha acabat perjudicant els propis ciutadans. És i serà necessari parlar i escoltar, i la millor forma de fer-ho seria, en la mesura del que cadascú pugui, formant part del grup de treball constituït a tal efecte, canalitzant les opinions, inquietuds o propostes a les associacions o directament als responsables municipals, assistint a les reunions que convoqui l'ajuntament, etc.

Sempre he pensat adequat que per resoldre un problema, el primer que cal fer és conèixer i reconèixer el problema (és a dir prendre'n consciència), i després estudiar la millor manera de resoldre'l. Per aquest motiu, en aquesta ocasió, i abans que comencem a concretar quins seran els canvis que en un futur proper es podrien produir a Verdú, he considerat convenient ocupar-me del perquè de tot plegat, a través de la formulació d'algunes preguntes que de forma el més planera possible he gosat respondre; veureu que l'escrit està amanit amb algunes il·lustracions

que parlen per si soles o alguns enllaços a pàgines web que poden ajudar a entendre millor tota aquesta problemàtica.

Què són els residus?

A la natura no hi ha residus. Quan les fulles de l'arbre cauen a terra, quan un animal mor, quan un llamp abat un arbre al bell mig d'un bosc, etc... no parlem de residus. Simplement són fulles que han caigut a terra, un animal mort o un arbre esqueixat per una tempesta. La natura, que és sàvia, s'encarrega de transformar aquests materials (les fulles, l'animal mort i fins l'enorme tronc de l'arbre) –reciclar la matèria orgànica, en diríem– en humus, la capa fèrtil de la terra del bosc, tancant perfectament d'aquesta manera el seu propi cicle.

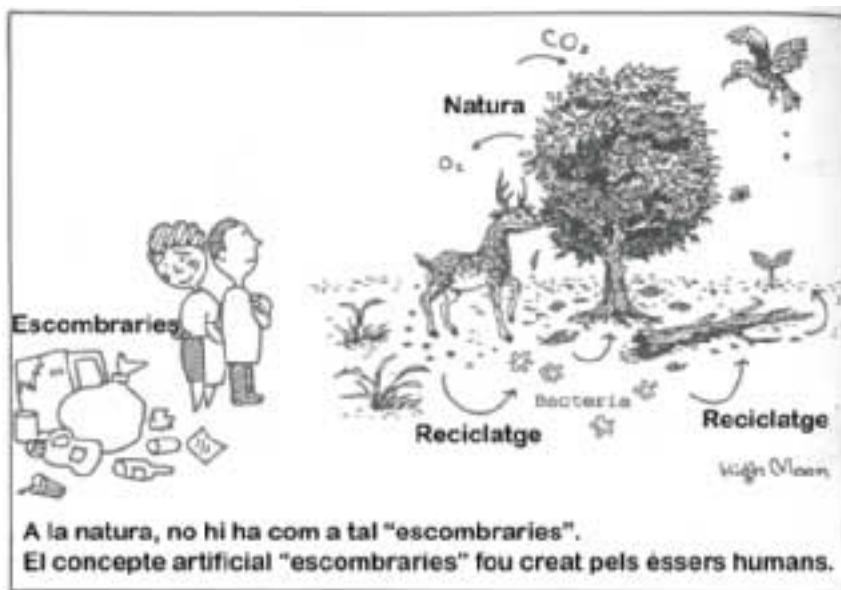
El residu és un concepte artificial que va crear l'home quan va començar a produir materials, objectes i productes, per a satisfer les seves necessitats (de vegades justificadament i d'altres menys), però sense pensar en les conseqüències ulteriors que això reportaria per al medi.

Per què generem residus?

Per a produir materials, objectes i productes, els humans necessitem recursos naturals de tot tipus (materials, energia, aigua, etc.). Un cop s'han produït i consumit els béns de consum, de vegades qui els posseeix vol desprendre's de l'objecte (perquè ja no té la utilitat, s'ha espatllat, no li agrada, se n'ha cansat, ja no està de moda, o bé no ho necessita) o té la necessitat de desprendre's de l'objecte (per motius higiènics o sanitaris), i llavors és quan apareix de veritat el residu; el problema afegit ve donat quan bona part dels residus que es generen no són fàcilment assimilables per la natura.

Quina problemàtica (ambiental, social, econòmica, etc.) envolta la generació de residus?

Alguna vegada us heu preguntat d'on vénen totes les coses que comprem i on van a parar quan les llencem? Probablement, si tothom conegués les respostes a aquesta doble pregunta, la situació seria radicalment diferent.

El concepte "Residu" a la natura. Font: Cartoon GOMIC Part 2. High Moon (1.987)

Us recomano que, els que pugueu, dediqueu uns 20 minuts per veure un molt interessant vídeo que us obrirà els ulls a la realitat [<http://www.storyofstuff.com>] (l'original és en anglès però podeu seleccionar l'idioma que desitgeu a "Other languages?" i apareixeran els subtítols en aquest idioma). I per acabar de reblar el clau, us suggereixo que destineu 13 minuts més per veure al portal youtube [<http://www.youtube.com>] un interessant documental brasiler, titulat "La isla de las flores", on excepte els noms de les persones que hi apareixen, la resta és la trista i crua realitat.

Vivim en un planeta finit. Se'ns estan acabant els recursos. Però encara hi ha molta gent que no se n'adona. Usem massa coses. Tan sols en les últimes tres dècades, s'ha consumit un terç dels recursos naturals del planeta.

Estem consumint tant, que estem esgotant la capacitat del planeta perquè puguem viure aquí. I el nostre problema no és només que fem servir massa coses, sinó que fem servir més del que ens correspon. Si tothom consumís al ritme dels països de l'anomenat "1r món", necessitaríem de 3 a 5 planetes. I només en tenim un. Però enfront a aquesta limitació, molts països s'entesten a continuar consumint recursos... encara que siguin d'altres països, els de l'anomenat "3r món". Això és el que provoca aquest desequilibri Nord-Sud.

L'ús abusiu dels productes i béns, i per tant de recursos, és fruit d'un desmesurat consumisme que sorgeix a causa de l'"obsolescència programada" (es fabriquen coses que estan dissenyades per tornar-se inútils al més aviat possible) i a l'"obsolescència percebuda" (les modes, la publicitat ens intenta convèncer que cal rebutjar objectes que encara són perfectament útils i que cal comprar allò que s'anuncia encara que no ens faci falta).

És important reciclar?

És clar que és important, però el més important no és reciclar. Algú

potser dirà... i què diu ara aquest? Doncs sí, el més important no és reciclar. El més important és no generar residus, evitar-los. I quan hem fet el màxim esforç possible per no generar residus, llavors sí que és molt important reciclar. A Verdú ens plantejarem arribar al 75 % de recollida selectiva, és a dir, que tres quartes parts dels residus que inevitablement generem siguin aprofitats d'una manera o altra.

Però podem evitar generar residus?

Hi ha estudis al Regne Unit que estimen que un terç dels aliments que es compren no s'acaben consumint i que s'acaben llençant, amb els problemes que això comporta [<http://www.lovefoodhatewaste.com>]. En aquest enllaç, a més de presentar la problemàtica es donen consells per ser raonables en el consum de menjar, evitar llençar menjar, estalviar diners (que amb els temps que vénen serà encara més important) i evitar generar problemes al medi ambient. Com pot ser que per un costat hi hagi menjar sobrant que es llença i que per altra banda hi hagi gent que passa gana? L'any 1987, la Fundació Banc dels Aliments de Barcelona [<http://www.bancdelsaliments.org>] va sorgir amb la voluntat de recuperar tots aquells aliments que no són comercialitzables però sí que són consumibles, i distribuir-los entre les persones que els necessiten.

Sí, evidentment sempre podem evitar de generar residus. La ciutadania no té la clau de la solució a les seves mans, però pot contribuir en allò que estigui al seu abast a generar menys residus, encara que sigui anant a contracorrent. No sempre és fàcil ni possible, però s'ha d'intentar. La llista d'exemples podria ser molt llarga, però em limitaré a recomanar-ne alguns:

A l'hora d'escollir entre productes semblants, tria aquell que tingui

Desequilibri Nord-Sud. Font: Cartoon GOMIC Part 1. High Moon (1.987)

menys envàs i/o embalatges. Evita el consum dels productes excessivament empaquetats. Tingues en compte que aquests envasos també els pagues.

Per regla general els embolcalls de cartró o paper i els envasos de vidre són els menys nocius.

Quan vagis a comprar no oblidis de dur el teu carro de la compra, el cistell o una bossa de lona o malla. En darrera instància, reutilitza les bosses que ja t'han donat. Rebutja les bosses que no necessites, encara que insisteixin a regalar-te-les.

Insisteix al dependent que no embolliquin els objectes que has comprat, tret que sigui imprescindible.

Els productes de grandària familiar, generen menys residus per unitat de producte.

Rebutja la publicitat que t'ofereixen pel carrer o envaeix la teva bústia. Apunta't a l'anomenada "Llista Robinsón", perquè les seves empreses associades no t'enviïn publicitat per correu.

Feu cas de la dita "el barat surt car"; serveix en moltes ocasions. Des de sabates fins aparells per a la llar, tria aquells que vagin a tenir més llarga durada i que puguin ser reparats en cas d'avaria o trencament.

Sempre que puguis, compra els aliments produïts al més a prop possible a la teva localitat. Estalviaràs embalatges i transport.

Quan sigui possible, compra al detall. Així evites embalatges innecessaris i decideixes la quantitat del producte que millor s'adequa a les teves necessitats.

Tres mesos més

Eduard Boleda

Com passa el temps!, han transcorregut tres mesos i torno a estar davant de l'ordinador apurant els últims dies abans d'entregar l'escrit per al Xercavins, esperant que a última hora em vingui al cap el tema estrella amb el qual l'article surti sol. Però els dies van passant i l'article no surt, fins que arriba el dia que els companys de redacció me'l reclamen, i ara sí correm-hi tots.

Recordo que això ja em passava als anys d'estudiant, que com més temps tenies per fer el treball més malament ho passaves les últimes hores picant a màquina -l'Olivetti- les poques idees que et rondaven pel cap.

Una de les dates que esperava passar per fer l'escrit, era la del Ple de l'Ajuntament del passat dos d'abril. Aquest ple ordinari ha estat i serà molt important per a Verdú, en ell s'aprojava el POUM, Pla d'Ordenació Urbanística Municipal, després de molts anys de treballs i reunions aquest era el primer pas del principi del final.

A partir d'aquesta primera aprovació ara s'obre un termini d'al·legacions, i procediments de manera que aquest Pla s'ha d'enviar a més de 20 estaments diferents perquè hi donin també el seu vistiplau, finalment, si tot va bé, s'ha d'aprovar el POUM definitiu en un altre Ple Municipal.

Tot porta el seu temps, tot porta el seu ritme però tot arriba a la seva fi. Sembla que amb aquesta aprovació inicial es podrà desencallar el tema de la deixalleria i finalment aquesta es podrà construir als terrenys proposats... si es fa la deixalleria es podrà desencallar

també i iniciar la recollida porta a porta que ja vàrem comentar al passat Xercavins. Tot té el seu temps però tot arriba.

En aquests tres mesos el que ha estat sorprenent ha estat el nombre de defuncions que hem tingut a la vila algunes del tot inesperades, que les fan sens dubte més dolgues especialment per als familiars i amics.

Personalment sentida ha estat la mort d'en Ramon Solsona. Durant l'enterrament, mentre cantava amb el Cor d'Homes la missa de Perossi i amb els ulls plens de llàgrimes, pensava que realment Verdú el fem les persones, i sens dubte ell ha estat durant molts anys una pedra important. Aquells dies estava assajant un concert amb el Quartet Prysmia i una de les obres que tocàvem era el quartet de R. Schumann per piano i trio de cordes, cada vegada que tocàvem el tercer temps d'aquest quartet m'emocionava i els companys del grup durant l'assaig em van preguntar què passava i els vaig

dir que s'havia mort el músic de Verdú de tota la vida, un home que ha marcat una època, que durant cinquanta anys ha ofert música altruïstament., i d'aquesta manera ens ha ensenyat a tots a ser una mica millors. I si em permeteu una petita anècdota, diré que en més d'una ocasió, quan dirigia el Cor d'Homes en les misses de Festa Major, vaig tenir la sensació que ell marcava el final del sermó, ja que quan ell creia que el sermó s'anava a acabar s'alçava i començava a preparar els cantaires i repartir consignes deixant al predicador una mica esmaperdut i amb el deure d'acabar, cosa que, de fet, més d'un agraiem.

Ara sé que sempre que tocaré aquesta obra de Schumann el meu pensament estarà amb el Ramon, al qual tot i la diferència d'edat considerava un amic.

Si teniu oportunitat escolteu aquesta obra i especialment el temps lent, on les melodies et transporten a una bellesa i una tendresa infinita.

La nostra vida

Josep M. Sanfeliu i Sambola
Verdú –Tàrraga, març del 2009

Sempre dic que la nostra vida sembla un guió d'una pel·lícula. Està escrit en algun lloc.

Pot ser molt bo i interessant, superficial, normal o dolent. Però l'únic cert és que, el final serà del tot irrevocable, ja que acaba malament, perquè sempre ens morim...

Era Lope de Vega el que deia que no hi ha al món paraules tan eficaces, ni oradors tan eloqüents com les llàgrimes.

En un poble petit tothom es coneix, per això trobem a faltar els que, de sobte, se'n van.

No sabem on, però ens queda el record i l'enyor d'hores viscudes, de projectes, amb la il·lusió de recopilar història escrita de gent que han fet camí abans nostre i guardar-ho tot, per poder gaudir-ho sempre que ens sigui necessari.

En el fons, tots hem de dir un dia: "No oblidis que t'espero i no esperis que t'oblidi..."

Queda un gran espai buit quan el que més estimes ja no és amb tu. Sols el podem omplir si som conscients del molt que hem après... De la gran quantitat de moments viscuts i dels quals, ara, ens adonem de la importància que tenien. Per això hem d'aprofitar cada segon que ens és donat com si fos el més preuat regal.

La vida és el rellotge que sols s'atura una vegada.

Les persones deixen empremta per on passen. Hi ha records molt difícils d'esborrar. S'amunteguen les pàgines d'aquest llibre que tots escrivim, sens adonar-nos-en, cada dia. De cadascun de nosaltres dependrà el que hi vulguem explicar. Som escriptors de la nostra vida, que segueix el camí establert per un destí desconegut, incert i, a la vegada, perquè no, interessant i atractiu.

De segur que no tindrem prou temps per fer realitat tots els nostres projectes i il·lusions. Perdem massa temps amb el que no ho mereix i, després, no en tenim prou... Se'ns

acaba com la sorra d'un rellotge antic que no podem capgirar altra vegada.

Ja deia Gustave Flaubert: "És el futur el que ens tortura, i el passat el que ens encadena. Heus aquí perquè se'ns escapa el present..."

Crec que hem de tenir sempre ben present que ningú mor per sempre, mentre hi hagi algú que el recordi...

El petó més difícil de donar no és el primer... Tots sabem que és l'últim.

A RAMON, JOAN, MARIA, JOSEP, JORDI...

En record dels que ja són un estel més en la immensitat de l'univers.

Còpies Maite 25 anys
1984-2009

www.copiesmaite.com   maite@copiesmaite.com

COPISTERIA	MATERIAL D'OFICINA
PAPERERIA	SEGELLS ENTINTATS
TOT PLÀNOLS	COMPOSICIÓ IMPRESSIÓ
GRAN FORMAT	

Gràcies per fer-ho possible

I per celebrar-ho, gaudir del descompte directe amb la nostra nova targeta client

C/ Santa Maria, 1 · 25300 TÀRREGA · Tel. 973 312 981 · Fax 973 501 424

Per al Ramon Solsona i família

Cristina Marimon

16 de Febrer del 2009

Vares compartir,
vares ensenyar,
vares dirigir,
vares treballar...

I ara...avui, ens has deixat!

La teva presència
ens ha donat
un alè de confiança,

amabilitat, voluntat
i amor pel poble, la gent,
la família, la música...

La teva tasca no ha estat en va.
Et reconeixem. Et valorem!

Que la Llum que ara trepitges
et porti a volar,
pels racons més bonics de
[l'univers...

I des d'aquí, nosaltres
estem les nostres ales amb
[una abraçada
d'amor i respecte en dir-te...:

**“GRÀCIES PER TOT. T'ESTIMEM.
ADÉU!!!**

societat

En motiu del centenari de Francisco Esqué Perera

La neboda Maria i família

Verdú, 4 d'abril de 1909 – Barcelona,
4 d'abril de 2009

A vós, oncle Francisco, fill de Verdú.

Carisme, imatge, bondat, fermesa, intel·ligència, visió, capacitat d'assolir, són adjectius que avui defineixen a personatges superlatius dins de la política: escriptors, poetes, artistes i més.

Fill de pagesos, dins terra ferma, germà del meu pare “Ton” amb cinc germans més: van passar també penúria, fam i privacions.

Cent anys han fet de vós una persona amb tots els atributs que sense tenir la formació d'aquestes persones emblemàtiques, hauríeu pogut ésser president, batlle, polític, actor, escriptor, poeta.... Són adjectius que fan poc testimoniatge de la representativitat que vós, oncle, tindreu dins de la història

d'un poble, d'un país. Vivències descrites amb lluita i amb arrels. Beneït oncle; el “Ton” deia que ningú el podia callar, ni el Papa, ni el President, a vós tampoc us poden fer callar.

La vostra neboda us reconeix com a l'oncle més benvolgut. Raons, paraules i escrits. Avui us vull dir que mai, mai, deixareu d'estar present en les nostres ments. L'estimarem sempre.

Cent anys d'en Francesc Esqué i Perera fill de Verdú

Josep M. Castelló.

Un bon grup de persones de la quinta del 1943 que es dediquen a descobrir tresors humans i a gaudir de bona gastronomia. Amb aquest motiu es varen desplaçar a Barcelona, fins al domicili del verduní en Francesc Esqué i Perera que el dia 4 d'abril d'aquest any 2009 celebrà els seus cent anys de vida, amb una clarividència i estat físic excepcional. Aquests verdunins, amics dels seu fill Joan, varen mantenir una llarga conversa amb el centenari Francesc, ell els va complaure i varen gaudir, conjuntament, dels moltíssim detalls de la seva història, la seva infància, joventut, guerres, emigrat a Barcelona, progrés, sort i pau, d'una manera especial els records més íntims i preuats del poble de Verdú.

En Francesc Esqué descriu la vila de Verdú de la seva infantesa (els pares i els sis germans) amb un amor que emociona de sentir. Des de la casa on va néixer (cal Carles del carrer del Forn número 3, *calle del Horno* perquè hi havia el forn de pa de la vila), els trasllats als diferents domicilis de Verdú, la situació demogràfica de la vila (2.000 habitants), fires, persones, cases i famílies, jocs d'infantesa.

Centrem-nos amb l'estimació amb què descriu l'escola de Sant Pere Claver, els seus mestres sacerdots molt intel·ligents, amb un ensenyament digne que formava integrament les persones (ensenyaven amb català i castellà). En Francesc era un alumne qualificat, i aquest aprofitament, li ha servit per a tota

la vida. Recorda l'escola pública on va anar a "repàs" amb molt bon mestre.

...Verdú era un poble petit però hi havia de tot!

*A la falda del Molí de Vent
hi ha una unitat ciutadana,
un poble de bona gent
dintre la terra catalana.*

*Verdú decantat a ponent,
rau dintre la terra ferma,
allunyat de Sol ixent,
del sud-oest on es desferma*

(Francesc Esqué i Perera)

Els parla de la seva incorporació a soldat l'any 30, recorda amb bonhomia que ell va jurar dos banderes: la d'Alfons XIII i la de la República, per tant, tinc la condició de monàrquic i republicà. Recorda, amb tristesa, les quatre últimes guerres passades, la més trista, la del 1936, feia un any que s'havia casat amb la seva esposa Teresa Serra i Roca, actualment encara es fan companyia mútua. Els estudis que havia après a l'escola de Sant

Pere Claver li serviren per estudiar dins de la revolució militar i adquirir la graduació de tinent d'artilleria.

La modernització del camp i la migradesa de la pagesia van obligarlo, l'any 1953, a deixar Verdú i anar a Barcelona (no se n'ha penedit mai de la vida). A Barcelona vaig estar molt de sort i hem fet diners... vàrem traspasar un bar! Hem donat ofici al fill i hem estat sempre molt units. De totes maneres sempre he enyorat Verdú.

Durant tots aquests anys m'he enriquit molt culturalment. Tinc publicat un llibre de poemes del qual he fet donació d'alguns exemplars a moltes persones de Verdú.

*M'agrada la paraula PAU
faig anella amb AMOR
LLIBERTAT també hi escau,
NATURA es un tresor*

*Quatre paraules senzilles,
tothom sap que volen dir,
que siguin com nostres filles
per poder-les protegir.*

(Francesc Esquè i Perera)

El personatge que en Francesc reconeix com a més important de Verdú és Sant Pere Claver, encara que reconeix mèrits a l'Arquebisbe Terès i a altres.

És pare, avi, besavi, tot i això, encara sent nostàlgia del Verdú d'abans, del Verdú esplèndid de festes, de fires, de cants i d'amistat.

Ja fet un recorregut pels seus cent anys de vida, els de la quinta del quaranta tres (com ells volen que se'ls anomeni) són autors d'aquesta trobada, varen fer-li els presents i el protocol de centenari. Val la pena recordar el poema de l'erudit verduní Flavià Pont que posarà el punt i final a aquesta felicitació que Xercavins dedica al nostre centenari de Verdú en Francesc Esquè i Perera.

100 als Cent

*Sortós vós, Francesc **vivent**,
de Verdú, fill **procedent**,
per arribar **feliçment**
amb tot de seny i **coneixement**
al magne **esdeveniment**
d'un centenari **recent**
del feliç **naixement**.
Pare confiat i **amatent**,
responsable i **exigent**,
discret i **confident**
al llarg de la vida **present**,
de dur treball i **patiment**,
amb penalitat i **sofriment**,
que a ciutat lluitareu de **valent**
per una família **excel·lent**,
un patrimoni **solvent**
i cultural **enriquitment**.
Fet aquest **seguiment**
de tota una existència en **moviment**
i agregi **comportament**,
el nostre **acompliment**,
amb devot **recolliment**,
ho festegem **joiosament**
en total **regraciament**
al Déu **Omnipotent**,
que tot ho veu i tot ho **SENT**
per haver aconseguit els **CENT**.*

Flavià Pont i Solsona

Col·lectiu present: Flavià Pont, Josep M. Huguet, M. Dolors Martí i altres.

Desperta i ben actius

Els Caps de l'Agrupament Marinada

Tot i que a vegades no fem gaire soroll l'Agrupament Marinada continuem ben desperts i sobretot ben actius.

Aquest darrer trimestre hem organitzat el carnaval infantil, repartint xocolata desfeta i coca per prop de 150 persones.

També hem fet la sortida d'Agrupament el cap de setmana del 28 de febrer i 1 de març. Vàrem anar al Solsonès. Primer a l'estació de Port del Compte i després a la casa de colònies de La Carral al Miracle de Su. Durant aquesta sortida s'imposaren els fulards als nens i nenes que van assistir a la sortida i encara no en tenien.

Finalment, per segon any hem organitzat les caramelles, que ens ajudaran a poder comprar material per anar de campaments.

Amb aquestes línies que ens brinda Xercavins us volem presentar un projecte molt engrescador que duren a terme el cap de setmana dels dies 9 i 10 de maig a Verdú.

Aquest any a nivell de la Demarcació de Lleida/Solsona/Urgell s'organitzen trobades de branques a diferents pobles de la província. L'agrupament Marinada va demanar acollir una d'aquestes trobades, anomenades Garbes, concretament vàrem demanar acollir la trobada de Llops i Daines (nens i nenes de 9 a 12 anys).

Esperem convertir Verdú en una marea groga amb l'assistència de més de 400 nens, nenes i caps durant els dos dies que durarà la trobada.

El dissabte següent, el 16 de maig, sortirem al carrer commemorant el Dia del Cau al Carrer. I aprofitarem l'ocasió per presentar el projecte d'agrupament que hem estat realitzant sobretot durant el segon trimestre. Es tracta d'uns jocs gegants pensats i realitzats pels escoltes i guies de les diferents branques. Esperem compartir una estona amb tots vosaltres a la Plaça Major de 4 a 6 de la tarda i acabar la diada amb un berenar per a tothom.

Al meu pare

M. Rosa Serret Montagut

M'agradaria compartir amb tots vosaltres unes paraules en record del meu pare, el Joan. Un munt de coses bones m'envaeixen: lluitador, perseverant, amb una il·lusió nova cada dia. Estava aferrat a les seves conviccions, perquè estimava la veritat. Amb la seva saviesa va saber mantenir alts els seus ideals, per instruir-nos i guiar-nos en aquesta vida; ensenyant-nos valors com: la família, l'amor, la rectitud, la compassió, la justícia, el desinterès, el treball, la caritat, la veritat i el perdó. Ha viscut amb harmonia amb la naturalesa, a qui ha venerat treballant-la fins a l'últim moment. Ell sempre deia "si em moro al tros, moriré a gust", i així ha estat. Estava orgullós dels fruits aconseguits i de començar a

ser un bon pagès. Ha complert tots els seus deures i a Déu donem les gràcies per tenir-lo en les nostres vides, compartint moltes experiències inoblidables.

Gràcies a tots els qui heu compartit també amb ell alguna cosa: un consell, una resposta, una broma, un somriure, etc., heu col·laborat en la seva felicitat, en la seva plenitud. A tots aquells que l'heu ajudat, acompanyat, plorat i recordat us donem el més sincer agraïment. Per últim el missatge que amb optimisme ens donaria seria "no ploreu, no estic lluny només he passat a l'altre costat del camí, continueu rient d'allò que ens rèiem junts, fins que en puguem tornar a trobar. Sapigueu gaudir d'aquest regal que és la vida."

La Coral Sant Pere Claver fa 30 anys

En recordança a Ramon Solsona

Josep M. Salisi, musicòleg

El passat dia 7 de març, el *Cor Àuria*, un cor de noies que tinc el plaer de conduir, va fer un concert a Anglesola en commemoració del 60è aniversari de la *Coral Joia de Maig* d'aquesta població. A mi personalment el fet que el *Cor Àuria* hagués estat escollit per cantar en aquest concert d'aniversari em va omplir de satisfacció. Va ser realment important que un cor tan jove com és l'*Àuria* —tan sols té quatre anys d'existència— fos triat per celebrar el seixantè aniversari d'una coral destacada com ha estat durant anys la *Coral Joia de Maig*. Però el que aquesta celebració em va fer recordar va ser que justament fou la *Coral Joia de Maig* la “culpable” del naixement de la *Coral Sant Pere Claver* de Verdú. Fou el 8 de febrer de 1999 quan una colla de cantaires de la coral anglesolina vingueren a Verdú per encomanar a uns engrescats verdunins amants de la música la joia de cantar. Va ser a la sala de la biblioteca municipal on, uns i altres, agermanàrem les veus i plens d'il·lusió decidírem crear una coral de veus mixtes a Verdú, la *Coral Sant Pere Claver*.

Així doncs,enguany la coral fa el seu 30è aniversari, una fita destacable que, malgrat els alts i baixos que solen suportar aquestes entitats, encara es manté ferma als ideals del cant. Malauradament no han estat poques les agrupacions corals que han hagut de deixar de fer música, i en aquest sentit les raons poden ser ben diverses. Per sort, les ganes de cantar del verdunins —fet que ja ens ve de segles endarrere— han pogut més que els inconvenients que d'un temps ençà ha anat creant el ritme de vida que

Presentació de la *Coral Sant Pere Claver* al Casal Verduní, el 13 de gener de 1980.

portem i que són factors que van en contra de moltes activitats culturals i socials.

Si la *Coral Sant Pere Claver* es va gestar al febrer del 1999, el maig d'aquell mateix any ja va actuar —de manera molt austera, tot sigui dit— en una trobada de corals que es va fer a Anglesola, i un mes després participà en una trobada general de les corals de Terres de Lleida a Calaf. Després de tres breus actuacions a Verdú —entre elles la inauguració del Casal Verduní, el 7 de setembre de 1999—, féu la seva presentació oficial el 13 de gener de 1980. Aquest acte es va fer al Casal i estiguérem acompanyats per una representació de corals de la zona: la *Coral Joia de Maig* d'Anglesola, la *Coral Ginesta* de Cervera, la *Coral Vila de Guissona*, l'*Orfeó Belianenc*, i l'*Orfeó Joventut* de Bellpuig.

El primer director, i ànima de la coral, fou en Ramon Solsona i Bellart que conduí l'entitat fins la primavera de 1983. Com ja sabem, en Ramon havia estat anteriorment director del *Cor de Joventut Social de Sant Pere*

Claver (1947) i el creador i director de la *Coral Amics del Cant* (1952).

Dissortadament, no fa massa dies que en Ramon Solsona ens va deixar. Aquest home de la terra, treballador i entusiasta incansable en l'art de la música a Verdú ha format part de la vida musical verdunina durant més de seixanta anys. En Ramon s'inicià en la direcció coral a les caramelles del *Catecisme Parroquial* l'any 1943, quan encara no havia complert els 13 anys d'edat. Ningú pot negar que Ramon Solsona ha lliurat tota una vida a la música i al cant coral de la nostra vila, un fet realment admirable.

En el seu enterrament vaig dirigir alguns dels cants de la missa *Hoc est corpus meum* de Lorenzo Perosi, una missa que en Ramon va estrenar a Verdú el dia 8 de setembre de 1954 dirigint el *Cor de Joventut Social de Sant Pere Claver* amb l'acompanyament de la *Cobla Orquestra Montgrins*. Mentre jo conduïa els cants en el funeral, veia l'expressió sentida dels

cantaires, realment cantaven amb sentiment, i pensava: és la millor mostra d'afecte que aquests homes poden demostrar-li al Ramon, fer música i cantar amb el cor a la mà acomiadant aquella persona que durant més de mig segle els ha guiat musicalment. Realment, va ser tota una mostra de sentida estimació envers el Ramon Solsona per part dels seus cantaires de tota la vida.

L'abril del 2002, en un article referent a la música dels compositors Vicente Goicoechea i Lorenzo Perosi, els autors de les misses que des de fa ja un segle es canten a Verdú, vaig escriure a la revista *Xercavins* el següent: "No hi ha

Actuació de la Coral Sant Pere Claver a Guissona, el 20 d'abril de 1980.

En Ramon Solsona dirigint *El Cant de la Senyera* a la plaça de Verdú en una trobada de corals, el 12 de juliol de 1981.

cap dubte, en Ramon Solsona ja sigui al davant de les diverses entitats corals que ha dirigit, com duent la batuta en la interpretació d'algunes de les obres religioses que he comentat, ha omplert una de les grans pàgines de la història de la música a Verdú". Avui dia, justament set anys després de la publicació de l'escrit, segueixo pensant exactament el mateix, la petjada musical de Ramon Solsona ha quedat impresa en lletres d'or en el record musical verduní. Moltes gràcies Ramon per tota una vida dedicada a la música, a l'art i a la cultura del teu, del nostre poble.

CERÀMIQUES CASA FÈLIX

FABRICACIÓ PRÒPIA

C/ Sant Miquel, 31-33 - Tel. 973 34 70 39
25340 VERDÚ (Lleida)

*Ceràmica Popular
Catalana*

Objectes de Regal

*Detalls per a
Bodes, Bateigs i
Comunions*

L'article de Cal Talaveró

Laura Zubiaur

Sant Jordi és una festa molt nostra i estranyament no escatològica (el caganer del pessebre, el caga tió). La llegenda cavalleresca representada amb la rosa, l'homenatge a la literatura amb el regal del llibre... tot simbolitzant l'amor de parella, han estat exportats a altres països on sembla troben interessant la nostra tradició.

A Verdú fa uns anys en els quals, a més de la parada de llibres i roses organitzada per l'Escola Jardí, al vespre tenim la cita al sopar literari organitzat per l'Associació Cultural Xercavins on es llegiran poemes, textos i pensaments, tot passant una bona estona plegats.

A Cal Talaveró estem d'enhorabona, aquest any 2009 arribarem als 15 anys organitzant exposicions d'art contemporani i editant obra gràfica original a la comarca de l'Urgell.

En complir-se aquesta efemèride, vàrem fer una mica de repàs del camí recorregut i ens adonarem que la **col·lecció d'obra gràfica original ART-VISIÓ** havia arribat a 20 exemplars, així que del **14 al 29 de març** inaugurarem la temporada mostrant-la sencera.

La col·lecció està dedicada a poblacions, fets històrics, tradicions i esdeveniments i les obres han estat realitzades per: GUINOVART, SUBIRACHS, ARTIGAU, VICTOR P. PALLARÈS, JOSEP MINGUELL I ARTUR DUCH.

“**MURALS. Jaume Minguell Miret - Josep Minguell Cardenyès**” és una gran exposició organitzada per la Fundació Guillem Viladot que es presenta paral·lelament a cinc institucions museogràfiques de les terres de Lleida:

- **Del paper al mur** al Museu de Lleida,
- **El color dels pigments** al Museu Comarcal de l'Urgell (Tàrrrega),
- **Pintura mural i representació** al Museu Comarcal de la Noguera (Balaguer),
- **Un paisatge: l'Urgell**, a la Fundació Guillem Viladot (Agramunt),
- **De la pintura de cavallet** a Cal Talaveró Centre d'Art (Verdú).

Aquesta exposició documenta la producció mural dels pintors Jaume Minguell Miret (Tàrrrega 1922-1991) i Josep Minguell Cardenyès (Tàrrrega, 1959).

Profundament arrelats al paisatge ponentí, tots dos pintors varen desplegar per edificis religiosos i civils de Lleida i de Catalunya una obra basada en la pràctica de la pintura al fresc i en la identificació iconogràfica amb les arrels del territori.

Del 4 d'abril al 3 de maig de 2009. DE LA PINTURA DE CAVALLET, a Cal Talaveró, mostra per primera vegada un recull de quadres dels dos artistes.

Abans d'aplicar-se a la pintura mural al fresc, tots dos es donen a conèixer a través d'exposicions de la seva obra pictòrica que, si bé inicialment es trasllada als murals, després són aquests, els murals, els que influencien la seva pintura de cavallet o d'estudi.

Per la seva vocació inicial i la seva formació posterior, Jaume i Josep Minguell arriben a la pintura a través de l'obra experimentada al taller, aplicant diversos procediments elaborats a l'estudi o davant del paisatge.

El seu estil particular, la concepció mateixa dels quadres neixen a partir de l'enfrontament amb la superfície de la tela o del paper.

Aquestes exposicions poden incitar els espectadors a recórrer els edificis que acullen els seus murals, com l'Església parroquial de Verdú que acull l'Altar Major i el Baptisteri pintat per Jaume Minguell els anys 1946 i 1955, respectivament.

Intervenció arqueològica a la partida dels Sifons (St. Martí de Riucorb-Maldà)

Ramon Cardona i Àngels Salcedo

Entre els dies 20 i 24 de març del 2006 l'empresa d'arqueologia Món Iber ROCS s.l. va realitzar una intervenció arqueològica preventiva a la partida dels Sifons de l'Horta dins la variant de la carretera L-201 en el tram Sant Martí de Riucorb-Maldà (Sant Martí de Riucorb, l'Urgell), sota la direcció de l'arqueòleg Rafael Jornet i Niella. Aquesta excavació arqueològica va comptar amb el suport tècnic de l'arqueòleg del Centre d'Estudis Lacetans, Ramon Cardona i Colell de Verdú i amb l'assessorament històric de l'historiador local de Sant Martí de Riucorb Miquel Torres, a qui volem agrair la seva col·laboració.

En aquesta intervenció no s'han localitzat estructures construïdes, tanmateix ens ha proporcionat una sèrie de retalls, rases, sitges excavades en el subsòl, els quals es poden adscriure a un mínim de dos fases o períodes diferents:

- Fase 1. Els Sifons Protohistòric: Període Ibèric Ple (300-225 a.n.e.) L'ocupació més antiga constatada en els Sifons de l'Horta correspon a un nivell arqueològic documentat en el sector est del jaciment. Es tracta d'una rasa de forma rectangular (RT-3), que segueix una orientació nord-sud, d'entre 0,80 m. i 0,90 m. d'amplada, 3 m. de llargada i d'uns 0,24 m. de profunditat. El nivell arqueològic que reomplia aquesta rasa (UE-106) estava format per una

Retall ibèric

gran quantitat i tipologies diferents de ceràmica ibèrica (més de 700 fragments) destacant-ne peces senceres de vaixel·la (plats i gerres) i transport (àmfores), a més de ceràmica de vaixel·la fina de vernís negre fabricada a la colònia focea de *Rhode* (Alt Empordà). En resum, ens trobem davant d'un inèdit exemple d'hàbitat dispers a la zona de la il·lèrgècia. Poc conegut fins al moment que ens permet ubicar millor el sistema d'ocupació d'aquest territori en època ibèrica.

- Fase 2. Els Sifons Medieval: Període alt-medieval (800-1100 n.e.). Un dels retalls pertany a una sitja datable a grans trets entre els segles IX-XI n.e. Aquesta estructura tipus sitja (SJ-1) té un perfil troncocònic de parets rectes, l'alçada màxima conservada és de 0,92 m. i l'amplada màxima és de 2,00 m. en la seva única part conservada. Les escasses restes exhumades són molt heterogènies, és a dir, els materials recuperats a SJ-1 donen un ampli espai cronològic que oscil-

la entre els s. III a.n.e. (fragments de ceràmica oxidada del període ibèric) fins als segles IX-XI d.n.e. (fragments d'olla de ceràmica grisa medieval). Així com d'altres produccions destacant-ne fragments d'àmfora romana i àfricana Alt-imperial, i fragments de material constructiu romà de *tégulae* i *imbres*. En clau històrica, podem constatar una àmplia ocupació del jaciment ja que en el mateix lloc documentem traces d'ocupació ibèrica, romana alt-imperial i baix-medieval.

Aquest material arqueològic s'ha dipositat al Museu Comarcal de l'Urgell-Tàrraga.

Sitja medieval

Ioga a Verdú

Àngels Escolà Valls

On hi ha ioga, hi ha prosperitat, èxit, llibertat i goig.

Des de fa cinc anys cada dilluns ens trobem un grup de persones que fem pràctiques de relaxació i asanes (escalfaments, postures i estiraments) a Verdú. Després de fer-ho en diversos locals al final ens trobem el dilluns a un quart de deu de la nit a la fundació Tekhnikós, carrer Sant Pere Claver, 47.

Com que sembla que molta gent de la vila no sap que existeix aquesta activitat us volem fer arribar l'horari i la seu on ens trobem. Com que el ioga no té cap finalitat més que la de millorar aquell que la practiqui no hi ha cap condició d'edat, de forma física o de sexe que invalidi a ningú per practicar-la.

La finalitat d'aquestes pràctiques només és la de millorar en l'aspecte físic i mental. Sense que hi hagi cap competició, ni cap fita sinó la de gaudir d'una estona amb un mateix i dedicar-se per uns moments a la relaxació conscient.

Les asanes serveixen per tal que a través de la tonificació del cos, de

la columna vertebral, sobretot, a través de la reeducació postural, els estiraments, s'aconsegueixi viure de forma més saludable i flexible.

Un dels altres punts de la pràctica iòguica és la respiració. Tothom respira però a través de les pràctiques es millora la capacitat pulmonar i recuperem la respiració més natural, aquella que fèiem quan érem uns nadons. La respiració és una de les funcions vitals que més s'altera amb els canvis emocionals i les tensions pròpies del dia a dia. Una mica som com respirem.

Les sessions acaben amb una relaxació guiada, amb música suau,

on gaudim del descans conscient. Són uns minuts on tot allò que hem treballat serveix per desfer les tensions i aprofitem per carregar-nos d'energia per continuar.

No hi ha cap explicació que pugui suplir l'experiència pràctica de viure una sessió de ioga. Més ben dit l'experiència és a través del físic. Si algú està interessat o interessada en aquesta ciència ho té ben a l'abast a Verdú. La professora que guia les pràctiques és la Bea Vidal Martínez.

Tot serveix per descobrir que Verdú és mou.

BAR - RESTAURANT La Graella

Cuina casolana · Tapes variades

Local climatitzat

Pl. Major, 18 - Tel. 973 34 70 93 - 25340 VERDÚ (Lleida)

Celebració dels 50 anys de la Barbie

Jordi Mayoral

Museu de Joguets i Autòmats

Des del Museu de Joguets i Autòmats de Verdú vam realitzar activitats especials per a les famílies durant tot un dissabte

Durant tot un dissabte, al Museu de Joguets i Autòmats de Verdú hi vam celebrar els 50

anys de la Barbie, la nina més famosa i més venuda arreu del món.

Un llibre de felicitacions, dolços, sorpreses... i una entrada gratuïta a tots els visitants que en van dur una de qualsevol època van ser les activitats familiars que vam realitzar al Museu de Joguets de Verdú al llarg del dia.

Associada a la moda, la Barbie ha presentat al llarg dels anys faccions adultes, a diferència d'altres nines i s'ha representat exercint diferents oficis: advocat, actriu, mestressa de casa, ballarina, bomber, cantant, cuinera, xofer infermera, fotògrafa, pediatra, perruquera, banquera, mestra, psicòloga, reina, secretària, veterinària, venedora....

Així, la imatge de la Barbie sempre ha estat la d'una top model, símbol de bellesa refinada i de joventut.

La nina es va comercialitzar per primera vegada el mes de març de 1959.

Butlleta de Subscripció

Tots els subscriptors de Xercavins són socis de l'Associació Cultural Xercavins.

Preu: 14 EUR/any. Si s'ha d'enviar la revista fora de Verdú: 18 EUR/any.

Forma de pagament: rebut bancari

Nom i cognoms: _____

Adreça: _____

CP: _____ Població: _____ Telèfon: _____

DNI: _____ Data naixement: _____

Entitat bancària: _____ Núm. compte: ____/____/____/____ (20 dígitos)

Signatura: _____ Data _____

Senyalització del nou tram Tarragona-Lleida del camí de Sant Jaume de Galícia a Catalunya, al pas per la ruta del cister

Ester Corbella - Tècnica de Turisme del Consell Comarcal de l' Urgell

La senyalització del nou tram Tarragona-Lleida del Camí de Sant Jaume de Galícia a Catalunya, al pas per la Ruta del Cister, va ser presentada el passat dia 16 de març per part del subdirector general de Programació Turística de la Generalitat de Catalunya.

El tram Tarragona - Lleida recorre, a més de les tres comarques que configuren La Ruta del Cister, el Tarragonès, el Pla d'Urgell, les Garrigues i el Segrià, amb un total de 28 municipis.

El subdirector general de Programació Turística, Jaume Font, assenyala que la senyalització d'aquest traçat es finalitzarà al llarg d' aquest any. Actualment s'està enllestit per tal que es puguin licitar i adjudicar les obres i s'està treballant en l'edició d'una guia

del recorregut. El 2010 es preveu tenir tota la xarxa en funcionament.

Aquest tram, d'uns 150 km, s'entroncarà amb el braç principal del Camí de

Sant Jaume de Galícia a Catalunya, que s'inicia a Sant Pere de Rodes i a la Jonquera (Alt Empordà) i transcorre per tot l'interior del país passant per Montserrat fins a Alcarràs (el Segrià) on s'enllaçarà amb Fraga, a l'Aragó.

Els municipis de La Ruta del Cister per on circularà aquest camí són: Aiguamúrcia (Santes Creus), Barberà de la Conca, Belianes, Bellpuig, Bràfim, Cabra del Camp, el Pla de Santa Maria, l'Espluga de Francolí, Maldà, Montblanc, els Omells de na Gaia, Preixana, Sant Martí de Riucorb, Senan, Vallbona de les Monges, Vilabella, Vila-rodona i Vimbodí i Poblet.

L'objectiu del departament és consolidar una xarxa de camins de pelegrinatge i d'itineraris culturals que pugui ser recorreguda a peu, en bicicleta i a cavall, i que estigui convenientment dotada d'infraestructures d'acollida tant de pelegrins com de turistes interessats a recórrer rutes d'un gran interès cultural.

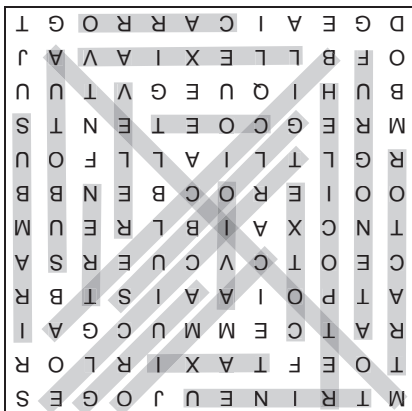
entreteniments

Sopa de lletres

Beatriu Foguet i Vidal

Busqueu el nom de vint vehicles.

Solució:

M	T	R	I	N	E	U	J	O	G	E	S			
T	O	E	F	T	A	X	I	R	L	O	R			
R	A	T	C	E	M	M	U	C	G	A	I			
A	T	P	O	I	A	A	I	S	T	B	R			
C	E	O	T	C	V	C	U	E	R	S	A			
T	N	C	X	A	I	B	L	R	E	U	M			
O	O	I	E	R	O	C	B	E	N	B	B			
R	G	L	T	L	I	A	L	L	F	O	U			
M	R	E	G	C	O	E	T	E	N	T	S			
B	U	H	I	Q	U	E	G	V	T	U	U			
O	F	B	L	L	E	X	I	A	V	A	J			
D	G	E	A	I	C	A	R	R	O	G	T			

El racó del temps

Montse Pont i Huguet

RESUMS FINS EL 31 DE MARÇ DEL 2009

ESTAT DELS EMBASSAMENTS DE LLEIDA (dades del 30-3-09)

	CAPACITAT MAX. (HM³)	ESTAT ACTUAL (HM³)	ESTAT ACTUAL %	ESTAT DE FA UN ANY (HM³)
CAMARASA	163,4	86	52,63	16
CANELLES	679,3	205	30,18	115
CAVALLERS	16,1	3	18,69	2
ESCALES	152,3	73	47,93	47
OLIANA	101,1	53	52,42	45
RIALB	403,6	350	86,73	24
SANTA ANNA	236,6	167	70,60	108
TALARN	226,7	91	40,13	73
TERRADETS	33,2	31	93,40	22

A dia 3 d'abril la reserva actual d'aigua a les conques internes és del 88%

TEMPERATURES (registre estació de Tàrrega i Sant Martí de Maldà)

	TÀRREGA		SANT MARTÍ	
	Temp. màx	Temp. mín.	Temp. màx	Temp. mín.
GENER 2009	12,9 °C Dia 24	-4,8 °C Dia 8	15,5 °C Dia 23	-5,9 °C Dia 8
FEBRER 2009	15,4 °C Dia 27	-1,5 °C Dia 8	14 °C Dia 27	-0,6 °C Dia 8
MARÇ 2009	21,8 °C Dia 27	0,2 °C Dia 5	21,2 °C Dia 27	-0,5 °C Dia 25

PLUGES A L'URGELL

	GENER	FEBRER	MARÇ	Acumulat any
VERDÚ	21,6	9	47	77,6
TÀRREGA	38,3	9,9	46,3	94,5
ST. MARTÍ DE MALDÀ	22,7	11,2	40,8	74,7

EL PANTÀ DE CAMARASA

L'any 1920 es va construir el pantà de Camarasa, té una capacitat de 163,4 HM³, i una producció anual d'uns 210 milions de Kw/A, a Sant Llorenç de Montgai l'any 1935 es va construir un altre embassament amb una potència instal·lada de 7.440 kw/A. La superfície ocupada és de 624 ha., i el riu que aporta l'aigua és el Noguera Palleresa. El tipus de presa és de gravetat.

Pels voltants de l'embassament ha proliferat principalment la fauna d'aus aquàtiques, un fet que va portar a declarar la zona com a Reserva natural de fauna salvatge.

ELS REFRANYS

- Abril abril treu la civada del bolquer.
- Flor d'abril oli al setrill.
- El maig comença amb una creu, i qui s'hi casa en té dues.
- Diu la vinya: tant me fa una pluja, com dues, com tres, però sense la de maig no faré res.
- Llaurat de burros, sembrat de xiquets, collita de pets.
- Les llaurades no massa acostades.
- Posta roja, pluja boja.
- Quan l'home del cel treu banya, vés-te'n pastor de la muntanya.

- Llebeig per sopar, aigua per esmorzar; llebeig per esmorzar, aigua per sopar.

SABIÉU QUE...

- El vinagre és un remei de cuina molt adient per a combatre moltes malalties de fongs a les plantes. Barregeu la proporció de dues cullerades soperes de vinagre per cada litre d'aigua i fumigueu amb això les plantes infestades de fongs. Feu-ho de bon matí o a primera hora de la tarda.
- El mosquit comú té quaranta-set dents i és capaç de batre les ales fins a 133.000 vegades per minut, sembla impossible.
- El gust amargant de la carxofa activa la digestió, combat la retenció de líquids i equilibra el nivell del colesterol.
- Si voleu allargar la vida dels rams de flors afegiu al gerro unes rametes d'heura. A més de donar vistositat, mantindrà fresques les flors durant més temps.

(Almanac del cordill)

LA LLUNA (Dates pels pròxims mesos, fins febrer del 2009)

NOVA: 25 d'abril, 24 de maig, 22 de juny i 22 de juliol.

CREIXENT: 1 de maig, 31 de maig, 29 de juny, 28 de juliol.

PLENA: 9 de maig, 7 de juny, 7 de juliol i 6 d'agost.

MINVANT: 17 de maig, 15 de juny, 15 de juliol i 13 d'agost.

De fa algun temps

Flavià Pont Solsona

8 de setembre de 1951: Solemne Benedicció de l'estendard de Joventut Social de Sant Pere Claver, apadrinat pels Srs. Dr. ANTONI ROS i BATLLE i N' HORTÈNSIA ROCA de Capdevila i que fou beneït solemnement per Mn. Maties Bastús i Roca, rector de la vila.

La secció Coral de Joventut Social i els padrins de la festa, reunits al local social del Sindicat, a punt per emprendre la marxa cap a la Plaça Major.

Moment culminant del magne concert al bell mig de la Plaça Major plena de gom a gom de verdunins i forans.

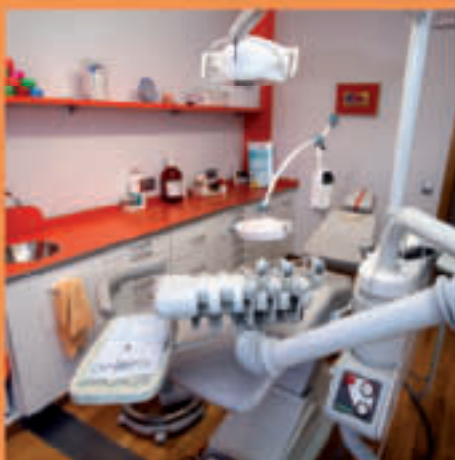
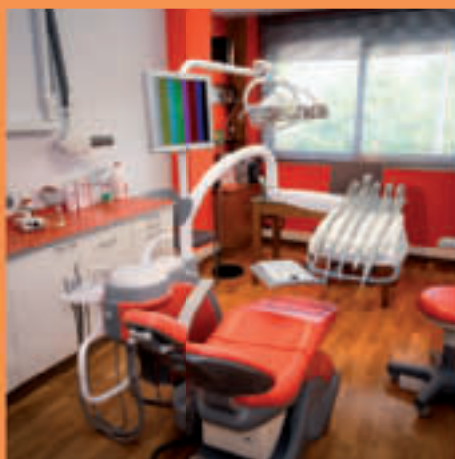

CLÍNICA DENTAL

Dr. Juan Elías Pérez Vargas

Odontòleg col. 2255

RX TELERADIOGRAFIA ENDODÒNCIA PRÒTESIS
PERIODÒNCIA BLANQUEJAMENT ALL ON-4 (IMPLANTS
EN 12 H) IMPLANTS ORTODÒNCIA ESTÈTICA DENTAL

Av. Onze de Setembre, 35
Tel. 973 551 114
25210 **GUISSONA**

La Plana, 1, 1r-2n
Tel. 973 313 294
25300 **TÀRREGA**